

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 42 (1289) 1974 SPALIO - OCTOBER 17

LIETUVIŲ SAVAITRASTIS — LITHUANIAN WEEKLY

2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ONT. L5C 1T3, CANADA

Tel. 275 - 4672

Savo veido jieškant

Šiaurės Amerika tebėra, palyginti, jaunas žemynas. JAV-ės artėja prie 200 metų sukakties, o Kanada tik 1967 m. pradėjo antrąjį šimtmetį. JAV-bių veidas jau yra gerokai išryškėjęs, o Kanada jo tebejieško. Lengviausia būtų buvę pasekti JAV-bių pavyzdžiu — pasidaryti tirpinančių katilų, neatlaidžiai tirpinti jame visus imigracinius elementus ir tuo būdu suformuoti vientisą šalies veidą. Kanada šio kelio nepasirinko, nors pagunda buvo ir tebėra labai stipri. Vietoje katilo ji pastatė mozaiką, kuri, bendro pagrindo — teritorijos palaikoma, turi susipindėti įvairiomis spalvomis, neprasardama bendros vienijančios gijos. Reikia pripažinti, kad Kanada šiuo būdu yra daug laimėjusi. Šalia anglosaksinės ir prancūziškos kultūros spindi visa eilė kitų kultūrų, teikiančių Kanadai naują savitumo bruožą. Toks šalies įvairumas yra didis kultūrinis turtas, kurį oficialiai įvertino ir vyriausybė, paskelbdama daugiakultūrę politiką dviejų oficialių kalbų rėmuose. Pastaraisiais metais šią vyriausybės laikyseną pajuto visa Kanada, ypač etninės grupės. Savo veiklai stiprinti jos susilaukė ne tik moralinės, bet ir medžiaginės paramos. Tai buvo įrodymas, kad vyriausybė daugiakultūrę gyvenimu rimtai rūpinasi. Visos etninės grupės sujudo, pagyvinavo savo veiklą, ėmė vykdyti projektus, kurie be minėtos paramos nebūtų buvę atlikti.

Viso to sąjūdžio vadovas pastaruoju metu buvo dr. St. Haidasz, turįs visos federacinės vyriausybės pavedimą. Per trumpą laiką jis padarė tai, ko jokia vyriausybė iki šiol nebuvo padariusi. Daugiakultūrę politiką jis iškėlė į deramas augštumas ir pasiekė visas etnines grupes, pasiryžusias savo įnašais dar ryškiau prisidėti prie kanadiškosios mozaikos. Galimas dalykas, kad kaip tik šis pozityvusis dr. S. Haidasz žygis anglų ir prancūzų akyse pasirodė esąs pavojingas. Valdancios grupės, matyt, įžvelgė jame perdidelį trečiosios jėgos iškilimą ir kartu jos reikalavimų padidėjimą. Dėlto, sudarant po pastarųjų rinkimų ministerių kabinetą, dr. Haidaszas pavarė nebeįgyvendinamą sąrašą. Niekur nebuvo pareikšti, kad dr. Haidaszas atstataidino. Taigi, aiškiai matyti, kad augstiesiems sluoksniams dinamika jo veikla nepatiko. Tai rodo ir tai, kad dr. Haidasz vadovauta įstaiga dar prieš rinkimus buvo užsimojusi organizuoti apklausinėjimą, kaip reaguoją anglai ir prancūzai į daugiakultūrę politiką. Tam buvo paskirta nemaža suma lėšų, bet ar ji bus panaudota šiam tikslui nėra žinių. Iš to plaukia išvada, kad daugiakultūrę politiką susilaukė stabdžių, ir tai tokiu momentu, kai buvo tikėtasi dar didesnės paskatos, t.y. po rinkimų. Daugelis grupių balsavo už liberalų partiją vien dėl daugiakultūrės politikos. Jos dabar, žinoma, jaučiasi apviltos.

Tiesa, ir dabartinėje vyriausybėje daugiakultūriai reikalai nėra visai užmiršti — jie pavesti darbo ministeriui J. Munro. Kad šis ministeris jam palankus tautinėm grupėm, netenka abejoti, bet pavedimas jam pridėtinų pareigų rodo, kad daugiakultūriai reikalai šiai vyriausybei nelabai terūpi. Tautinių grupių atstovų suvažiavimas Otavoje pernai pageidavo, kad būtų įsteigta atskira daugiakultūrių reikalų ministerija. Įvyko atvirkščiai — netekome net atskiro ministerio tiem reikalams. Tai didelis žingsnis atgal. Jeigu jis nebus atitaisytas, sekančiuose parlamento rinkimuose jis daug svers. Tautinės grupės, iškovojusios ryškesnę vietą valstybės gyvenime, nenurims, kol jų reikalavimai nebus patenkinti. Nors min. J. Munro savo pareikšime etninės Ontario spaudos atstovams užtikrino, kad pradėti daugiakultūriai planai bus tęsiami, tačiau tai gilios abejonės nepašalina. Jau vien tas faktas, kad etninė Kanados taryba, sudaryta dr. Haidasz laikais, iki šiol tyli, daug pasako. Dar nežinia, koks bus likimas. Jei dabartinė vyriausybė nutarė siaurinti daugiakultūrę veiklą, aišku, minėtoji taryba bus likviduota arba labai susiaurinta. Toks žingsnis niekam nieko gero neatneš. Žingsniai atgal veda į vienų nusivylimą, kitų — kritimą.

KANADOS ĮVYKIAI

Pilietybė ateiviams

Premjero P. E. Trudeau vyriausybė pateikė federaciniam parlamentui įstatymo projektą, kuriuo pagerintų pilietybės gavimą. Valstybės sekretoriaus H. Faulkner pranešimu, seniau atėiviai pilietybės teisių turėdavo laukti penkerius metus. Naujasis įstatymas laukimo laikotarpį sumažins iki trejų metų, bet jis taip pat panaikins Kanados pilietybę žmonoms teiktą privilegiją. Ligi šiol jos, išteikėjusios už kanadietį, pilietybę gaudavo po vienerių metų, o dabar turės laukti trejus metus, kaip ir visi kiti ateiviai. Iš jų taipgi bus reikalaujama mokėti anglų arba prancūzų kalbą. Pagal senąjį įstatymą jaunuoliai iki 21 metų amžiaus pilietybę galėdavo gauti tik su savo tėvais. Pagal naująjį tokie jaunuoliai bus laikomi pilnametėmis, sulaukę 18 metų amžiaus, ir pilietybę galės gauti atskirai. Priesaikoje karalienei prie jos vardo bus prijungtas Kanados karalienės titulas. Britanijos piličiai, pilietybę gavę po dvejų metų, dabar taip pat turės laukti trejus metus.

Kanados derybos su R. Vokietija diplomatiniais santykiais užmezgti buvo pradėtos Varšuvoje praėjusių metų antstyva pavasarį, bet dabar yra nutrūkusios. Užsienio reikalų ministerija teigia, kad didžiausią kliūtį sudaro karo išdraskytų šeimų sujungimo klausimas. Kanada nori, kad R. Vokietija diplomatiniais santykiais užmezgimo sutartimi išpareigotų išleisti kanadietį šeimai iš savo teritorijos. Tokias nuolaidas Kanadai jau yra padariusios dvi didžiosios komunistinės valstybės — Sovietų Sąjunga ir Kinija. R.

Toronto baltiečiai demonstruoja miesto rotušės aikštėje prieš Australijos ir N. Zelandijos nutartą Pabaltijai valstybių pripažinimą jas okupavusiai tautų pavergejai Sovietų Sąjungai

Baltiečių demonstracija

Mūsų korespondento pranešimas iš Otavos

Apsilankymo JAV-se proga Australijos ministeris pirmininkas Gough Whitlam spalio 4 d. atvažiavo trumpam vizitui į Otavą. Šiam jo atvykimui Kanados ir Otavos Baltiečių Federacijos skyrė rūsios jausmų kaitaliojimą. Jau keletą savaičių Kanados Baltiečių Federacijos komitetas Toronte paruošė memorandumą, kuris Otavos Baltiečių Federacijos atstovų trečiadienį buvo įteiktas Australijos pasiuntiniui Kanadai W. Ingram. Pasiuntinys būstinėje apsauga buvo gana didelė. Matyt, tikintis kokių nors netikėtumų, pasiuntinys būstinės įstaigų durys buvo užrakintos. Memorandumo įteikimo metu mūsų atstovai turėjo pasiūlyti pasirašyti su pačiu pasiuntiniu W. Ingram, kuris bandė aiškinti Australijos vyriausybės "realistinę politiką". Jis pirminė, kad pvz. komunistinės Kinijos pripažinimas yra taip pat visai realus dalykas. Mūsų atstovai jam atsakė, jog Kinijos padėties negalima lyginti su Pabaltijai kraštų padėtimi, nes Kinija yra valdoma pačių kiniečių, o Lietuva, Latvija ir Estija yra svetimos jėgos okupuotos. Pašalinus sudaryti sąlygas susitikti su pačiu Whitlamu, buvo atsakyta, kad dėl laiko stokos tai yra neįmanoma. Įteiktą memorandumą Australijos pasiuntinys pažadėjo perduoti atvykstančiam min. pirmininkui.

Penktadienį apie pietus iš Toronto atvyko pilnas autobusas latvių, kurių tarpe buvo ir keturi lietuviai. Pradžioje torontiečiai piketavo Australijos pasiuntinys būstinę, esančią pačiame miesto centre. Tuo metu miesto centre vyko didelis judėjimas, todėl daug praeinančių ir pravažiuojančių žmonių turėjo gerą progą susipažinti su neįsivaizduojamais plakatais, išreikšiančiais nepasitenkinimą bei pasipiktinimą Australijos vyriausybės žygiu. Vėliau demonstrantai nužygiavo į netoliese esančius parlamento rūmus, kur jie demonstravo prie centrinio parlamento pastato.

Apie ketvirtą valandą grupė Otavos latvių nuvyko į aerodromą, kur buvo tikimasi "pasitikti" iš Niujorko atvykstantį min. pirm. Whitlam. Tuo pačiu metu prie Australijos pasiuntinio rezidencijos pradėjo su plakatais rinktis Otavos estai ir lietuviai. Kadangi Whitlam apsilankymas Otavoje turėjo būti privatus pobūdis, buvo manoma, kad jis apsisistos pasiuntinys rezidencijoje. Baigė savo demonstraciją prie parlamento rūmų, torontiečiai atvyko irgi prie pasiuntinio rezidencijos. Susidariusi nemaža būrys žmonių, kurių beveik kiekvienas nešė koki nors plakatą. Apie pusę šeštos demonstrantams pasiekė žinia, kad prie federacinės valdžios svečių namo, esančio šalia generalinio gubernatoriaus rezidencijos ir kitoje gatvės pusėje nuo Trudeau rezidencijos, yra iškel-

ta Australijos vėliava. Tai buvo ženklas, kad Australijos ministeris pirmininkas apsisistos šitaime pastate. Visi atviečiai ir dalis torontiečių automobiliais greitai nuvyko tenai, kur rado nemažą skaičių miesto policijos ir saugumiečių. Bematant visi įėjimai ir išėjimai ir pastato kiemą buvo užblokuoti plakatus nešančių baltiečių. Netrukus pasirodžius Whitlam motorkadai, demonstrantai užblokavo gatvę, tuo priverdami motorkadą sustoti prieš žmonių sieną. Tai sudarė gerą progą sėdintiems limuzinuose susipažinti su plakatų tektais. Policijos nurodymu, demonstrantai pasitraukė iš gatvės ir užėmė pozicijas ant šaligatvio prie įvažiavimo. Kai australiečiai palaido su Kanados valdžios pareigūnais pradėjo lipti iš limuzinų, demonstrantai, pagauti emocijų, gan triukšmingai išreiškė savo neapykantą sovietams pasidavusiam Whitlamui, tuo jam parodydami, kad jo nuolaida Rusijos komunistų užmačioms laisvę mylinčioms baltiečiams yra labai skaudus įvykis. Nors dalis demonstrantų tuojau po Whitlam atvykimo pasišalinę, didesnė dalis, apsupusi pastatą, laukė jo išvykimo vakariene pas Kanados min. pirm. Trudeau. Laukti ilgai neteko, nes, matyt, Whitlam buvimas pastato viduje jam nebuvo malonus — nuolat girdėjo latvių jaunimą dainuojant latviškas dainas. Visai palydai paliekant pastatą, iš abiejų pusių prie įvažiavimo baltiečiai sustojo į ilgą virtinę "garbės sargybos", o jų sukryžiuoti plakatai sudarė lyg ir ilgą tunelį, pro kurį ministerio motorkada buvo priversta labai lėtu tempu pravažiuoti. Limuzinuose sėdintiems tai buvo dar viena gera progą pasiskaityti mūsų plakatų rašus.

Pagal anksčiau sudarytą planą, šeštadienį buvo numatyta vėl piketuoti prie Australijos pasiuntinio rezidencijos. Kadangi min. pirm. Whitlam apsisistos federacinės valdžios svečių namo, pastarasis tapo lyg ir logiškiausia vieta šeštadienio demonstracijai. Deja, negavę konkrečių instrukcijų iš Otavos Baltiečių Federacijos pirmininko, Otavos baltiečiai lyg ir pasimetė, nežinodami kur rinktis. Dėlto šeštadienio demonstracija sutrukdė vos 15 asmenų, kurie, susirinkę prie Australijos pasiuntinio rezidencijos, po trumpo piketavimo išsiskirstė.

Otavos miesto policija bei federacinės valdžios saugumo tarnautojai jokių trukdymų demonstrantams nedarė. Tai yra pažymys, kad Kanados gyventojams kol kas dar yra leidžiama laisvai išreikšti savo nuomonę.

Otavoje anglų kalba leidžiamas dienraštis "The Ottawa Journal", turintis per 90.000 skaitytojų, savo šeštadieninėje laidoje davė Whitlam apsilankymo Otavoje aprašymą, didesnę tekstą dalį skirdamas baltiečių demonstracijai. Po didele nuotrauka, kurioje vaizduojama Rusijos meška už rėžėjo laikanti Australijos kengūrą, laikraštis pacitavo kelių išpūdingesnių plakatų įrašus ir teksto gale pažymėjo, kad Kanados vyriausybė Pabaltijai kraštų okupacijai nepripažįstanti. Kairosios "krypties" liberalų dienraštis "The Citizen" apie demonstraciją visiškiškai nieko nerašė, nors jo korespondentas ir fotografas demonstracijose dalyvavo.

Po demonstracijų Otavos baltiečių tarpe išliko diskusijos dėl demonstracijos pobūdžio. Vienu nuomone, demonstracijos, imituojant prieš keletą metų vykusias žydų demonstracijas, turinčias būti tylios ir pasyvios. Kitu nuomone, žydų demonstracijos buvo daugiau papuošalys jų akcijoms, kuri rėmėsi kapitalu ir ju svarbia įtaka į žymius įvairių valstybių atstovus. Mes gi nei tokio kapitalo, nei panašios įtakos neturime. Esant tokioje padėtyje, mūsų tylios demonstracijos bei ašaros akys dėl mūsų kraštams daromos neteisėtos pasaulio dėmesio nepatrauks.

M. Kor.

KUDIRKA LAUKIAMAS AMERIKOJE

Telefoninis pranešimas iš Niujorko

Gautomis žiniomis iš okupuotos Lietuvos, Simas Kudirkas spalio 14 d. lankėsi OVIR įstaigoje Šakiuose, per kuria tvarkomi užsienio vizų reikalai. Atvykti šio įstaigoje S. Kudirka buvo pakviestas sovietinės valdžios pareigūnų. Tai esąs ženklas, kad S. Kudirkai su motina, žmona ir vaikais išvykti Ameriką jau duotas leidimas pačiuose Maskvoje. Tikimasi, kad Kudirkų šeima pasieks JAV-bes prieš dr. H. Kissingerio atsilankymą Maskvoje spalio 23 d. Šią viltį patvirtina ir sen. Hanrahan telefoninis pasikalbėjimas iš Vašingtono su S. Kudirkų Lietuvoje spalio 10 d. Jis jam perdavė linkežimis 26 kongreso narių ir 8 senatorių.

Matyt, sen. Hanrahan jau turėjo žinių apie galimą išvažiavimo vizos davimą S. Kudirkai ir jo šeimai. Manoma, kad Valstybės Departamentas padarė atitinkamą žygį ne tik žydų, bet ir S. Kudirkos reikalui. Sovietai, norėdami išsiderėti palankią prekybą sutartį su JAV-mis, padarė žymių nuolaidų.

S. Kudirkos byla rūpinasi Niujorko sudarytas specialias komitetas, kuris jau ketvirtą kartą klabiną politikų duris. Jame ypatingai aktyviai reikišiasi D. Va Kezlenė ir Gražina Paegle, Kulikauskaitė. Pastaroji palaikė telefoninį ryšį su Kudirkų šeima. Minėtojo komiteto žygiai pareikalavo daug lėšų. Sudarytas fondas joms telkti.

Pasaulio įvykiai

PARLAMENTO RINKIMUS BRITANIOJE LAIMEJO DARBIETIŲ PARTIJA, vadovaujama Haroldo Wilsono, tačiau tikėtosi daugumos negavo ir turės tenkintis tik trijų atstovų persvara. Kaikurie viešosios nuomonės tyrėjai darbiečiams pranašavo 14,5% pirmąją rinkimuose. Iš tikrųjų už darbiečius pasisakė 39,3% rinkėjų, už konservatorius — 35,7%, už liberalus — 18,3%, už kitas grupes — 6,7%. Darbiečiai 635 vietų parlamente dabar turės 319 atstovų, konservatoriai — 276, liberalai — 13, kitos grupės — 27. Trijų atstovų dauguma yra permaža įgyvendinti reformoms, kurių reikalauja darbiečių kairysis sparnas. Tos reformos daugiausia liečia visų didžiųjų gamyklų bei įmonių suvalstybinimą, privačiose rankose paliekant tik 20%. Konservatorių vadas E. Heath, pralaimėjęs jau tris parlamento rinkimus iš keturių turėtų, ši kartą siūlė koalicinę tautinės vienybės vyriausybę Britanijos ekonominiams negerovėms išspręsti, bet negavo rinkėjų pritarimo. Darbiečių vadas H. Wilsonas, griežtai atmetęs koalicijos mintį, teusilaukė trijų atstovų daugumos, kurią gali pašalinti jo parlamento narių mirtys ir pralaimėjimas perrinkimuose. Bene didžiausią grėsmę premjerui H. Wilsonui sudaro Britanijos ryšiai su Europos Bendrąja rinka. Kairysis darbiečių sparnas reikalauja Britanijos pasitraukimo iš šios ekonominės organizacijos, o du ministrai — Roy Jenkins ir Shirley Williams grąšina atšalydinimu, jeigu H. Wilsonas patenkintų tokių reikalavimą. Jie du betgi pritaria viso krašto referendumui šiuo klausimu. Dėl darbiečių posūkio į kairę jau prieš rinkimus iš partijos pasitraukė du buvusieji ministrai — lordas Chalfont ir Ch. Mayhew. Nepriklausomybės Skotijai reikalaujanti tautinė partija šiuose rinkimuose savo atstovų skaičių padidino nuo 7 iki 11. Liberalai, parlamente turėję 15 atstovų, ši kartą turės 13. Spėjama, jog konservatorių vadas E. Heath po trijų pralaimėjimų bus priverstas vadovybę perleisti kitam politikui.

PREZ. G. FORDO RECEPTAS

JAV senato ir atstovų rūmų jungtiniame posėdyje prez. G. Fordas paskelbė savo receptą, kuris turės pagydyti infliaciją sergančią Ameriką. Karčiausias vaistas daugeliui amerikiečių yra 5% pajamų mokesčio papildas šeimoms, kurių metinis uždarbis yra didesnis kaip \$15.000, ir viengungiams, uždirbantiems daugiau kaip \$7.500. Dėl šio papildomo kilo daugiausia protesto balsų, nors iš tikrųjų jis nėra didelis. Pz. keturių asmenų šeimai, turinčiai \$20.000 metinių pajamų ir jau mokančiai \$2.560, prie šios sumos reikėtų pridėti tik \$128. Pajamų mokesčio papildas, galiojantis visus 1975 metus, valstybės išdą papildytų \$4,7 milijono. Prez. G. Fordas taipgi išpareigojo dabartinių biudžetinių metų valstybės išlaidoms neperžengti \$300 milijonų. Praktiškai tai reiškia biudžeto sumažinimą daugiau kaip \$5 milijonais. Amerikiečiai dabar kasdien suvartoja 18 milijonų statinių naftos, kurių 6 milijonų tenka importuoti. Prez. G. Fordas nori, kad sekančių metų pabaigoj kasdieninis naftos importo būtų sumažintas milijonu statinių. Bedarbių gretos JAV dabar yra matuojamos 5,8%. Kai jos pasieks daugiau kaip 6% ir tokiame lygyje išsilaikys tris mėnesius iš eilės, G. Fordo vyriausybė pratęs nedarbo draudos pašalpas ir stengsis parpinti viešųjų darbų. Specialios mokesčių nuolaidos siūlomos toms įmonėms, kurios plečia ir tobulina savo gamybą. Šiuos esminius prez. G. Fordo pasiūlymų punktus turi patvirtinti demokratų partijos dominuojamas JAV kongresas. Jo sprendimui didelės įtakos gali turėti artėjantys rinkimai lapkričio 5 d. Daugiausia dėl jų dreba respublikininkai, paliešti Watergate skandalo ir prez. R. Niksono atšalydinimo. Daugelis jų biotinkami žygį ne tik žydų, bet ir S. Kudirkos reikalui. Sovietai, norėdami išsiderėti palankią prekybą sutartį su JAV-mis, padarė žymių nuolaidų.

S. Kudirkos byla rūpinasi Niujorko sudarytas specialias komitetas, kuris jau ketvirtą kartą klabiną politikų duris. Jame ypatingai aktyviai reikišiasi D. Va Kezlenė ir Gražina Paegle, Kulikauskaitė. Pastaroji palaikė telefoninį ryšį su Kudirkų šeima. Minėtojo komiteto žygiai pareikalavo daug lėšų. Sudarytas fondas joms telkti.

SENSACINGA KNYGA

Šį mėnesį Britanijos Londone bus išleista kpt. F. Winterbothamo knyga "The Ultra Sector", galinti perrašyti kairiuosius II D. karo puslapius. Pasirodo, britams jau 1939 m. pavyko gauti vokiečių kodo mašiną "Enigma" ir sukurti savo mašiną, dešifruojančią "Engimos" kodą, kuriuo naudojami vokiečių kariuomenės vyriausioji vadovybė. Šis slaptas projektas buvo pavadinamas "Ultra", o jam kodo specialistus bei technikus parpino minėtasis kpt. F. Winterbothamas. Velionis W. Churchillis yra prasiitęs, jog pats slapčiausias jo žinių šaltinis buvo "Ultra". Atrodo, britams buvo prieinami visi "Engimos" kodu radijo bangomis siunčiami vokiečių kariuomenės vadovybės įsakymai ir pranešimai.

SEKE SAVO VADUS

V. Vokietijos federacinio parlamento komitetui, tiriančiam R. Vokietijos šnipą G. Guillaume aferą, sensacinga pranešimą padarė buvęs W. Brandto kanceliarijos ministeris H. Ehmke. Jo teigimu, V. Vokietijos žvalgyba, oficialiai įsteigta priešams sekti, visą laiką rinko žinias apie 54 politikus, jų tarpe kanclerius W. Brandtą, L. Erhardą, prezidentus G. Heinemanną ir H. Lübke, krikščionių demokratų vadus R. Barzelį, F. J. Straussa, liberalų vadą E. Mendę, gen. H. Speidelį ir net pasižymėjusį nacių gaudytoją S. Wiesenhalį, vadovaujantį Vienos dokumentiniam centrui.

SUEME RASŲTOJA

Belgrade Jugoslavijos slaptoji policija vėl suėmė rašytoją Mihailo Mihajlova, 40 metų amžiaus. Jis jau buvo kalintas pusketvirtą metų už skleidimą "priešo propagandos" ir laisvėn buvo išleistas 1970 m. Ši kartą kaltinimas dar nėra paskelbtas, bet greičiausiai bus susietas su užsienyje paskelbtais jo rašiniais, kritikuojančiais prez. B. Tito komunistą.

Tėviškės Žiburiai – lietuvių savaitraštis

Leidėjas: Kanados Lietuvių Katalikų Kultūros Draugija "Žiburiai"
Redaguoja: k. dr. Pr. Gaidamavičius ir Vyt. Kastytis
Metinė prenumerata \$8.50, pusmetinė — \$5. Rėmėjo prenumerata \$15
 Skelbimai ruošiamam numerui priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuostatais.
 Autorių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.

The Lights of Homeland — Lithuanian Weekly

Published by Lithuanian Canadian R. C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc.
 Subscription rates: \$8.50 per year, \$5 per 6 months. Deadline for advertisements — Thursday. Second class mail registration number 0509.
 2185 Stavebank Road, Mississauga, Ont. L5C 1T3, Canada
 Telefonas 275-4672

Kunigai komunisto atsiminimuose

Josif Berger (Barsilai), buvęs Partijos komunistų partijos generalinio sekretoriaus, Kominternio narys, vėliau ilgai kalintas Sovietų Sąjungos kalėjimuose ir daug metų praleidęs Sibiro koncentracijos stovyklose, 1973 m. rusų kalba išleido savo atsiminimų knygą "Krusenit Pokolenija". Joje kalba jis apie lietuvių kunigus ir latvių protestantų pastorius, kuriuos matė Sibiro koncentracijos katorgose. Tas knygos vaidas pateikiame skaitytojams. Paminėtina, kad Josif Bergeris šio metu gyvena Izraelyje ir dėsto Tel Avivo Bar-Ilan universitete.

Sibire, Taišetsko koncentracijos stovykloje, turėjau progos susitikti ir geriau pažinti nemažai lietuvių katalikų kunigų ir latvių protestantų pastorių. Juos pastebėjau daug bendrų bruožų. Pažymėjimas jų sąžiningumas, teisingas ir garbingumas. Pastebėjau taip pat, kad jie buvo įpratę dirbti fizinį darbą (240 psl.).

Lietuviai kunigai visur ir visada karštai gynė savo tikėjimą. Čia jie buvo nepalenkiami. Tokie man jie pasirodė. Taišetsko koncentracijos stovykloje ir kitur Sibire, kur tik juos sutikau. Komunistai juos laikė politiška pavojingiausiais ir buvo juos nuėmę už vadinamą "banditizmą". Lietuviai kunigai gerai žinojo savo tikėjimo pagrindus, beveik atmintinai mokėjo visą N. Testamentą... Jie buvo labai drąsūs, bekompromisiniai žmonės (182 psl.). Kai su jais kalbėdavau, jie man sakydavo, kad nors jie ir nėra nusikaltę, tačiau džiaugiasi, jog, kalinami drauge su kitais lietuviams, gali guosti ir stiprinti savo tikėtinuosius brolius. Jie išdrįsdavo suorganizuoti net bendras pamaldas. Tai įnešdavo į mūsų koncentracijos stovyklos gyvenimą ypatingą atmosferą, nuotaiką.

Vienas iš lietuvių dvasininkų ypač įstrigo mano atmintin, nors jį mačiau tik vieną kartą savo gyvenime (182 psl.). Tai įvyko, kai į Taišetsko koncentracijos stovyklą buvo atgabenta didelė naujų suimtųjų grupė — apie 5.000 žmonių. (Iš viso į Taišetską iš Pabaltijo kraštų — Lietuvos, Latvijos ir Estijos jau 1940 metais buvo atitremta nemažai kaip 100.000 žmonių). Komunistų saugumo organams buvo sunku juos visus patalpinti barakuose. Jie, kaip sugrūsti gyvuliai, stovėjo stovyklos viduryje. Stai gąjamai, kažkoks žmogus (vėliau pasirodė esąs katalikų kunigas, lietuvis) užkopė ant didelio akmens ir prabilo ir suimtuosius. Pradžioje jis pacitavo keletą Šv. Rašto posakių ir tuoju perėjo į kitą temą. Jis pradėjo raginti suimtuosius protestuoti prieš tarptautinių įstatymų ir pagrindinių žmogaus teisių laužymą. Palietęs Jungtinių Tautų problemą, jis pasakė, kad SSSR yra tos organizacijos narė ir todėl neturi teisės laužyti įstatymų, kuriais yra garantuojamos pagrindinės žmogaus teisės. "Vergija, kurią mes čia patiriame ir esame liudininkai, yra žmonijos ir mūsų kartos gėda" — šaukė lietuvis kunigas. NKVD sargybiniai jį tuoj griebė ir nutempė į karcerį. Jis jau buvo nuteistas 25 metams katorginiams darbams ir Sibiro koncentracijos stovyklai. Netrukus jį nugalbėno ir Irkutsko naujam tarymui. Aš manau, kad jis neišliko gyvas ir į savo Lietuvą ne-

(Tęsinys iš praėjusio numerio)

Mostas literatūrai

"Vėjas iš pievų" — tokiu poetiniu įvaizdžiu įvardino savo įžanginį žodį Lietuvos vokiečių metraščio redaktorius kun. Alfred Frankeit. Studijų savaitėje jis dalyvavo pirmą kartą, tačiau savo pamėgtoje srityje — verstis lietuvių grožinę literatūrą vokiečių kalbon — jis pradėjo reikštis jau prieš 12 metų. Iš savo vertimų yra paruošęs plačią lietuvių poezijos antologiją. Su dideliu įsijautimu jis perskaitė vokiškai gausų pluoštą eilėraščių. Skaityti jam padėjo stud. R. Pauliukevičiūtė iš Muencheno. Klausytojai su įdomumu klausėsi, kaip skamba vokiečių kalba Maironis, Jovaras, Vaičiūnas, Suoga, Putinas, Brazdžionis, Aistis, Bradūnas, Nagys... Kun. Frankeit puikiai valdo abi kalbas, savo vertimus skelbia periodinėje spaudoje, yra parašęs romaną iš Lietuvos vokiečių gyvenimo.

Mūsų poezijai buvo skirta ir Vasario 16 gimnazijos direktoriaus V. Natkevičiaus paskaita, kuria prisimintose poetų: Jurgio Baltrušaitio 30-ties ir Fausto Kiršio 10-ties metų mirties sukaitys. Buvo nagrinėjamas jų lyrikos turinys, susiejant jį su autorių biografijomis bruožais. Po paskaitos plk. Lanskoronskis pasidalino savo atsiminimais apie J. Baltrušaitį iš tų laikų, kai su juo susipažino Maskvoje.

Literatūros kritikas dr. J. Gri-nius šiemetinių savo paskaitų skyrė Lietuvoje gyvenančio rašytojo Juozo Paukštelio kūrybai, pažymint jo 75 m. amžiaus sukaktį. Paskaitininkas neapsiribojė vien sausa kūrinių analize, bet šiltai pristatė paties kūrėjo asmenį, pabrėždamas varganas ir sunkias gyvenimo sąlygas, su kuriomis jam teko nuo pat vaikystės atkakliai grumtis, kad nenustelbtų jo talento.

Išstvermingi lietuvių židiniai**Bostonas, Kennebunkportas, Providence, Putnamas po ilgos eilės metų**

(Tęsinys iš praėjusio numerio)

Pas labdaros organizatorių

Netoli Marijanopolio ir Putnamo, t. y. Providence, R. I., mieste yra nuo seno įsikūrusi lietuvių parapija, kuriai dabar vadovauja kun. V. Martinus. Ilgą laiką pirmininkavęs BAL-Fui — Bendrajam Amerikos Lietuvių Fondui. Ir čia ilgai lietuvių skaicius sumažėjo. Likusieji yra išsisklaidę dideliais plotais. Į šventovę renkasi ir angliškai kalbantieji, tad pamaldos būna ir viena, ir kita kalba. Turėtoji mokykla parduota, nes permažai beliko lietuvių mokinių. Klebonas kun. V. Martinus parapijos gyvenimą labai sumaniai tvarko ir ekonominių sunkumų neturi. Lietuvoje garbėjo jis kaip jaunimo mėgstamas vadas, o Amerikoje išliko kaip sumanus labdaros organizatorius. Po mons. J. Končiaus jam teko perimti BALFo pirmininkavimą. Jo rūpesčio vaisius patyrė daugybė tautiečių Sibire, Lietuvoje ir Suvalkų trikampyje. Šiuo metu BALFui vadovauja kitas žmonės, o kun. V. Martinus savo energiją nukreipė į kitas sritis. Parapijoje plūsta vienas, bet reikalui esant jam ir talką ateina kun. dr. J. Maknys ir kun. A. Jurge-laitis, O.P. Pirmasis dirba amerikiečių parapijoje, antrasis — kolegijoje kaip literatūros ir ispanų kalbos profesorius.

Seserų karalystėje

Atvykęs į Putnamą, Conn., randi tikrą lietuvių seserų karalystę. Čia ir vienuolyno pastatas, ir didoka koplyčia, ir spaustuvė, ir dail. A. Galdiko meno galerija (buvęs bendrbutis), ir kapelionija, ir Alkos muziejus-archyvas, ir Mindaugo pilis, ir pagaliau Matulaičio Poilsio Namai. Netoliese yra Thompsonas, kuriame tebeveikia mažoji senelių prieglauda "Villa Maria", vadovaujama tų pačių Nekaltųjų Pradėtosios Marijos seserų. Čia pat ir Marijanapolis — Tėvų marijonų tvirtovė su vienuolynu ir gimnazija. Seniau ir čia buvo stiprus lietuvių centras net su lietuvių gimnazija, bet dabar lietuviškumo mažai beliko, o gimnazijoje nėra nė vieno lietuvi.

Mindaugo pilis

Seserų vienuolynio teritorijos miškelyje, kuris dabar yra "Lito" bendrovės nuosavybė, išaugo labai originali Mindaugo pilaitė. Tai kun. prof. Stasio Ylos kūriny, sumūrytas iš gausių vietos akmenų. Prieš keletą metų, jausdamas fizinės sveikatos negalavimus, kun. St. Yla įsiekė sau patinkamo fizinio darbo, kad galėtų atstatyti nacių konc. stovyklos ir intelektualinio darbo įtampas susilpnintą sveikatą. Kilo mintis statyti Mindaugo pilaitę. Pradžioje tebuvo žaismas, o vėliau prasidėjo ir rimtas darbas, kuriam prireikė kitų asmenų talkos — ar-

Turininga lietuvių savaitė**Išpūdziai iš XXI Lietuvių Studijų Savaitės Morschache, Šveicarijoje**

Todėl savo kūriniuose Juozas Paukštelis pasirodė kaip gilaus žmoniškumo reiškęs, pasirinkęs svarbiausia tema žmogiosios buities trapumą ir praeinamąbę. Dr. Griniaus paskaita paliko gilų įspūdį klausytojams, nes tai buvo drauge pakilius liudijimas rašytojų artimai pažįstancio žmogaus. Čia tarp skliaustelių turėčiau pridėti, kad Dr. Grinius yra tasai kartinis europinių savaičių asmuo, be kurio rūpesčio ir talkos dar neapsiejo nė viena savaitė.

Karštos diskusijos

Kaip bebūtų keista, bet pati "karščiausia", daugiausia diskusijų sukelusi buvo filosofinė kun. dr. J. Juraičio paskaita, skirta St. Salkauskio veikalui "Ant dviejų pasaulių ribos".

Veikalas buvo parašytas prancūziškai ir išleistas 1919 m. Šveicarijoje. Paskaitininkas, ilgametis filosofijos dėstytojas, savaičių dalyviams pažįstamas kaip gilus, įtaigus ir provokuojantis kalbėtojas, apsiribojęs minėtojo veikalų mintimis, jų nesiedamas su kitais vėlesniaisiais Salkauskio raštais, sutelkęs pagrindinį dėmesį į tai, kas tose mintyse reikšminga, turint prieš akis nūdienę lietuvių tautos būklę. Kitais žodžiais, jam rūpėjo pratesti Salkauskinį galvojimą į ateitį. Savo temą jis polemiskai įvardino: "Vieno pasaulio riboje?"

Jeigu Salkauskis savo metu siūlė lietuvių tautai pasirinkti Rytų-Vakarų sintezės kelią, tai dr. Juraičis, remdamasis dabarties sąlygų sklaida, teigia, kad mūsų dvasinė orientacija krypta į Rytus. Vakarių filosofija yra priėjusi liepto galą. Visas jaunimas šandien veržiasi į Rytus. Neįmanoma čia keliais žodžiais atpašakoti

ti visų drąsių ir kontroversinių minčių, kurias, išplėsus iš bendro konteksto, būtų lengva iškreipti. Būtų gera, jei pats autorius pas paskelbtų. Kiekvieno atveju paskaita sukėlė labai gyvas diskusijas, kurias ir patyrusiai dr. J. Norkaičiui, taip pat filosofui, rankai nebuvę lengva vairuoti. Su paskaitininko šalkauskinės teorijos interpretavimu nesutiko dr. Grinius ir dr. Čeginskis. Pastarasis aiškino, kad minėtas veikalas yra originalus, ir šandien dar savo vertės nenustojęs sociologinis mėginimas nušviesti Lietuvos istorijos ligšiolinę raidą. Dr. Gerutis ir rašyt. R. Spalis išskėlė vakarietiškųjų pradų reikšmę lietuviams.

Specialūs klausimai

Dvi paskaitos lietuvių specialius klausimus. Istorijos studentas P. Nevulis skaitė apie kooperacijos sąjūdį lietuviškosiose carinės Rusijos gubernijose. Tai dalis jo ruošiamo mokslinio darbo magistro laipsniui gauti. Vasario 16 gimnazijos direktorius pasižadėjo savo buvusio auklėtinio intelektualinių pajėgumų. V. Gegeckas išsamiai išdėstė nepr. Lietuvos pašto ženklų istoriją ir ją pavaizdavo parodė bibliotekos salėje, kur buvo išstatytas pilnas ženklų rinkinys.

Likusios paskaitos buvo skirtos šiemetiniams sukaityti pažymėti. Dr. Čeginskis apžvelgė nuėitąjį 1944 m. egzodo kelią, kaip jis atspindėjo tremties spaudovę, plačiau išryškindamas per 30 metų įvykių kaitrą pasikeitimą. Kun. dr. J. Vaišnoras, MIC, priminė prieš 70 m. laimėjamą spaudos kovą. Rašyt. Spalis paminėjo Respublikos prezidento Antano Smetonos gyvenimą ir darbą jo 100-ųjų gimimo metinių

proga. Savo paskaitai jis parinko prasmingą motto: "Cezariui — kas Cezariui". Nors ir ne su visais jo teiginiais klausytojai sutiko, tačiau orus diskusijų tonas nesudrumstė pakilius minėjimo nuotaikos, kuri taip pat liudijo, kad tautinės vienybės ideologija, kurią uoliai sklaidė žymūs mūsų valstybininkas, nėra tuščias žodis.

Skatino nepailsti

Atskiriems posėdžiams vadovavo dr. Norkaitis, čikagietis inž. A. Stepaitis, stud. M. Landas ir p. Kaestli-Augevičiūtė. Tradicinis Tėvų nės valandėlė VIII. 9 surengė jaunimas, pasiūlytes talkon rašyt. Spalį, dainininkę L. Stepaitytę ir kun. Frankeit. Savo meninius sugebėjimus parodė studentai: torontietis E. Krikščiūnas, muencheniečiai brolis ir sesuo Hermanai, seserys Pauliukevičiūtės ir kt.

Uždarymo dieną šv. Mišias aukėjo ir pamokslą pasakė V. Europos lietuvių vyskupas dr. A. Deksnys. "Nepailskime daryti gera" — ragino jis besiskirstančius savaitės dalyvius. Rytmetinė religinė programa tvarkė kun. dr. Juraičis, jam talkino kun. T. Ereminas, kun. K. Senkus, kun. dr. P. Celiešius. Ūkinis reikalus tvarkė O. Lindorienė. Finansinė parama prisidėjo Vokietijos LB. Savaitė pasiektė sėkmingą lietuviams tėvynėje ir pasaulyje, išreiškė protestą Australijos vyriausybei ir kreipėsi į Vatikaną, kad daugiau dėmesio skirtų Lietuvai. Daly-

vių buvo apie 150 iš Anglijos, Austrijos, Belgijos, Italijos, Izraelio, JAV, Kanados, Prancūzijos, Švedijos, Šveicarijos, Vokietijos. Iš jų minėtini: diplomatinis šefas min. S. Lozoraitis su ponia, ilgametis Sibiro kankinys p. Steponavičius, Vatikano pareigūnas mons. dr. A. Bačkis, J. Glenža, J. Norkaitis, sen., plk. Sutkus su ponia, plk. Viršila, p. p. Lygumai iš Tel Avivo, lituanistas dr. Bammesberger, prof. R. Ayre.

Negausių, bet veiklių Šveicarijos lietuvių dėka XXI lietuviškųjų studijų savaitė tapo reikšmingu visuomeniniu renginiu. Tikėkimės, kad jų pavyzdžiu ateityje paseks ir kitų Europos kraštų lietuviai. A. Lembergas

Turner & Porter laidotuvių namai
436 Roncesvalles Ave, Toronto 3, Ont. Tel. 533-7954

TEL CHAPEL 2180 Hurontario St. 279-7643

RONCESVALLES CHAPEL 436 Roncesvalles Ave. 533-7954

YORK CHAPEL 2187 Bloor St. W. 767-3353

Turner & Porter

A + A

STASEI BASTIENEI

mirus, jos vyrą PRANĄ BASTĮ, motiną ir kitus gimines skausmo valandoje nuosirdžiai užjaučiame —

Monika ir Silvestras Bončkait

A + A

STASEI BASTIENEI

netikėtai į amžinybę iškėliavus, jos vyrą PRANĄ BASTĮ, gimines bei artimuosius liūdesio valandoje nuosirdžiausiai užjaučiame —

J. ir K. Stundžios

A + A JULIJĄ NARAKIENĘ

amžinybėn palydėję, gilią užuojautą reiškiamo dukrom — GRAŽINAI, REGINAI, jų šeimom ir artimiesiems —

M. ir J. Juodagalviai

PRANEŠIMAS
seniesiems Toronto gyventojams

Sniegas nuo viešų šaligatvių bus nemokamai nukastas namų savininkams ar nuomininkams, gyvenantiems vienos arba dviejų šeimų namuose, jeigu jie gauna senatvės pensiją ir neturi tame pastate gyvenančių giminių, jaunesnių kaip 65 metai.

REIKALAVIMAI

Jie turi kreiptis asmeniškai, pateikdami pavardę, adresą, senatvės pensijos gavimo įrodymą.

Pareiškimai jau priimami šiose viešųjų darbų departamentu įstaigose nuo pirmadienio iki penktadienio 9-11 val. ryto ir 12-2.30 val. po pietų.

425 Old Weston Road 100 Merton Street
 1116 King Street West 381 Greenwood Avenue
 1008 Yonge Street 786 Dundas Street East
 505 Richmond Street West

Atsineškite vieną šių įrodymų, suteikiančių jums teisę pasinaudoti minėta paslauga:

1. senatvės pensijos paskyrimo pranešimą,
2. tos pensijos čekį arba jo kopiją.

Jei esate namo savininkas, pridėkite nekilnojamo turto mokesčių sąskaitą.

SVARBU

Tiems, kurie šia paslauga jau esate naudojęsi anksčiau, nereikia kreiptis asmeniškai. Tik pasirašyt jums atsiųstą pranešimą ir grąžinkit mums.

R. M. BREMNER,
 Toronto miesto viešųjų darbų priežiūros viršininkas

MOHAWK**FURNITURE LTD.****PILNAS NAMŲ APSTATYMAS****ELEKTROS REIKMENYS • TELEVIJOS APARATAI****SKALBIMO MAŠINOS • VAIKŲ BALDAI****ĮVAIROUS KILIMAI • SĄLDYTUVAI****VALGOMŲ KAMBARIŲ APSTATYMAS IR KT.****SIUVAMOS MAŠINOS • RAŠOMOS MAŠINELĖS**

Nemokamas į namus pristatymas.

KRAUTUVES:

Vakaruose — 137 RONCESVALLES Ave. — Tel. 537-1442

Rytuose — 2448 DANFORTH Ave. — Tel. O X 9-4444

Krautuvės atidarytos nuo 9 valandos ryto iki 9 val. vakaro.

Išsipildė svajonė – dainavom Europoj

Hamiltono aidiečių įspūdžiai iš ilgos koncertinės kelionės
RŪTA SIULYTE

(Tėsinys iš praėjusio nr.)

II
“Aidas” rugpjūčio 20 d. iš Anglijos išplaukė laivu Olandijon. Vėjas pūtė ir nešė laivą, bet gaila ne Lietuvon... Traukinių važiuavom per Olandiją. Kaip smagu buvo pamatyti malūną. Vis girdėjome pasakas ir šokom tautinį šokį apie malūną, o dabar pamatėm kaip atrodo.

Rugpjūčio 21 d. Hamburge, V. Vokietijoje, pasitiko mus kun. V. Sarka. Atvažiuo taip pat ir studentų padėti mergaitėms nešti lagaminus. Visi rūpinosi mergaitėmis, net atvežė truputį užkasti. Vašino mūsų policijos namuose šeimininkė lietuvė. Paragavome vokiškų dešrelių pirmą kartą. Hamburge gyvenom Katalikų Akademijos patalpose. Jos buvo labai puikios. Mergaitės gėrėjosi aplinka, kuri buvo nepaprastai graži.

Rugpjūčio 22 d. buvo laisva. Mergaitės bėgo į krautuves. Girdėjom, kad gintaras labai pigus Vokietijoje, o kiekvienai lietuvaitei jo būtinai reikia. Galiausiai pasakyt, kad nė viena mergaitė nepraleido progos jo nusipirkti.

Vakare dainavom labai neformaliai. Buvo Lietuvių Savaitės atidarymas. Mergaitės susėd ant scenos. Joms buvo pasakyta elgtis kaip rimtoje repetitijoje. Publikai (buvo net vokiečių profesoriai) buvo parodoma, kaip vedama repetitija.

Rugpjūčio 23 d. dainavom miesto rotušėje, vokiškai sakant, Rathaus. Hamburgo miesto burmistras labai nuosirdžiai priėmė “Aidą”. Vašino visokių saldainių gėrimais. Padainavus tris dainas, mums aprodė dalį rotušės. Kambarių gražumas nepaprastas. Visur rankų išdirbtas auksas, oda, blizgantis marmoras. Mergaitės greitai susidomėjo istorija ir grožiu. Negalėjo tikėti, kad viena tokį kambarį 8-14 metų vaikai savo rankom išpuosė oda, nutapė paveikslus ir t.t. Liūdėjom pagalvojusios apie Hamiltono miesto rotušę.

Po pietų turėjome repetitiją, nes vakare daug darbo. Nuvykome į Hamburgo televizijos stotį įdainuoti dainos vokiškai. Ten turėjome laukti net 3 valandas. Iš televizijos stoties vykom į koncertą. Salė didelė, bet pilna lietuvių. Žmonės rodė mums tikrą nuosirdumą. Jie tiek plojo, kad delnai turbūt visų buvo raudoni, o mergaitės bijojo, kad dainų pritrūks. Karštais plojimai išprašė dainų, kurios nebuvo numatytos programoje. Po koncerto akademijoje įvyko šokiai. Mergaitės nešoko, bet truputį pasižmonėjo.

Rugpjūčio 24 d. rytą reikėjo išsikraustyti iš kambarių. Visi lagaminai buvo sukrauti valgykloje. Kun. V. Sarka pasiūlė pamatyti didžiausią pasaulio uostą. Pėsčios nuėjom iki uosto ir laivų aplankėm uostą. Kokia laivų didybė!

Po pietų lankėm Hamburgo miestą. Apžiūrėjome gražesnes

vietas ir turėjom lietuvių vadovę, kuri aiškino labai įdomiai. Po vakarienes giedojom per Mišias. Vyskupas taip pat dalyvaavo. Atsisveikinimui susirinko gan daug žmonių. Devintą val. reikėjo važiuoti į traukinių stotį, bet nebuvo autobuso. Traukinys į Muencheną išvažiuoja 10.20, o laikas greitai bėga. Lagaminai buvo sukrauti į kelis automobilius, o mergaitės važiuo po žemėnui traukiniu. Visos bijojom, kad traukinys išvažiuos ar lagaminai prapuls... Nuvažiuosios lagaminus krovėm pro langus ir turėjom tik 4 minutes atsisveikinti. Nemažai ašarų atsirado per visą tą baimės momentą.

Rugpjūčio 25 d. ankstų rytą p. Grininė su jaunimo grupe “Ratukas” pasitiko “Aidą” Muenchene. Pavalgiusios pusryčius, pėsčios ėjome į viešbutį, nes buvo netoli, miesto centre. Turėjom pakankamai laiko apžiūrėti miestą ir, žinoma, apsipirkti. Pietus valgėm Hofbrauhaus. Tai tikrai vokiškas restoranas. Muzikantai, bavaraišiai apsirėngę, grojo vokiškas dainas ir linksmino susirinkusius žmones.

Vakare, apsirėngusios tautiniais drabužiais, pėsčios per miestą keliavom į Kuentlerhaus, kur įvyko koncertas. Žmonės sužiuo, pamatę tokią grupę einant gatve. Gal koks turistas manė, kad mes vokiečiai! Koncertas, kaip ir visi kiti, labai sėkmingai praėjo. Žmonių, pagylinus, buvo nemažai, o nuosirdumas didžiausias. Kiekvienai mergaitei buvo įteikta po gražiausią žydinčią gėlę. Buvo trumpas priėmimas, kuriame A. Grininė ir kiti sveikino “Aidą”.

Rugpjūčio 26 d. po pietų dainavome miesto rotušėje. Labai gražiai sveikino “Aidą” miesto burmistras. Pasikėitėm dovanelėmis. Pradėjo lynoti, bet mergaitės paskutinės valandas Vokietijoje praleido linksmai. Reikėjo greitai užmiršti Vokietijos lietuvių nuosirdumą, kalnus, garsųjį vokišką alų (nors niekad neužmiršim) ir važiuoti toliau. Prieš iškeliaujant, “Aidas” buvo kun. V. Šarkos apdovanotas įvairiausiais vaisiais ir bulkutėmis, kad mergaitės neiškaltų. Vėlai vakare traukiniu iškeliavom į Romą.

(Bus daugiau)

ČESNAKAS – SVEIKA TAU

Kaip puikus, natūralus prieskonis, česnakas šimtmečiais buvo vertojamas tūkstančiuose valgių. Europiečiai vartojo česnaką daugelį metų kaip maisto, turintį natūralius maisto savybių. ADAMS GARLIC PEARLES turi savybę gryninti žmogaus organizmą. ADAMS GARLIC PEARLES buvo paravinėjami per 35 metus ir patenkino tūkstančius vartotojų. Dar šiandien nusipirk ADAMS GARLIC PEARLES ir pamatysite, kaip šis puikus, natūralus produktas tau patiks. Kapsulės pavidale natūrali nei kvapo nei skonio!

Jūs sunkiai uždirbate pinigus

Ir jums labai rūpi, ką su jais daryti, kai jie atsiranda
Taip, arti jūsų esąs “Royal Bank” taip pat rūpinasi, kaip ir jūs, ką

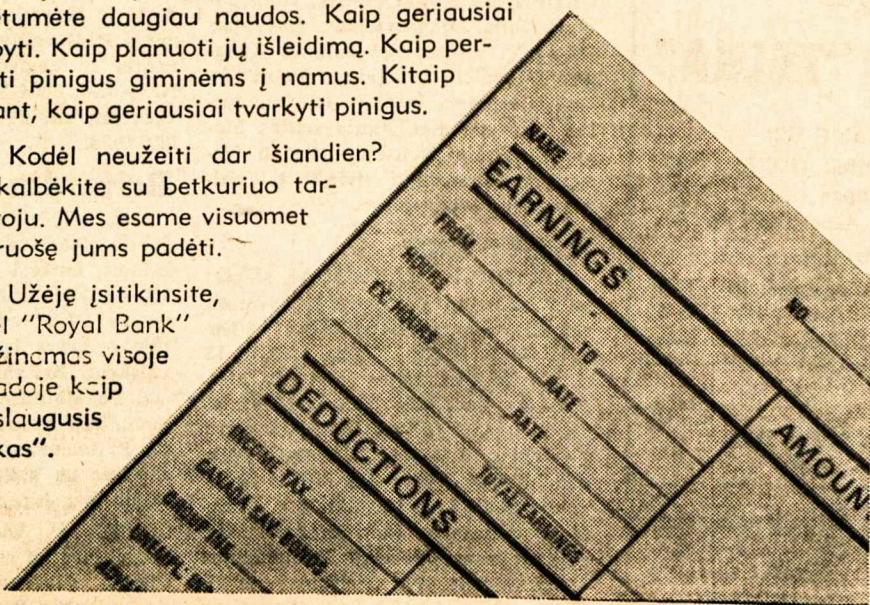
daryti su jūsų pinigais. Mes turime daugiau 100 metų patirtį, todėl galime duoti jums labai gerus patarimus, ką daryti su pinigais, kad turėtumėte daugiau naudos. Kaip geriausiai taupyti. Kaip planuoti jų išleidimą. Kaip persiųsti pinigų giminėms į namus. Kitaip tariant, kaip geriausiai tvarkyti pinigus.

ROYAL BANK
the helpful bank

Kodėl neužėiti dar šiandien? Pasikalbėkite su bet kuriuo tarnautoju. Mes esame visuomet pasiruošę jums padėti.

Užėję įsitikinsite, kodėl “Royal Bank” yra žinomas visoje Kanadoje kaip “paslaugusis bankas”.

V. Vokietijoje hamiltoniško choro “Aidas” dirigentas sol. V. Verikaitis įteikia choro įdainuotą plokštelę A. Grininėi, daug prisidėjusiai prie koncerto rengimo

LIETUVIŲ MOTERŲ SĄSKRYDIS

Vokietijos lietuvių bendruomenėje veikia Vokietijos Lietuvių Moterų Klubų Federacija — VLMKF, kuri yra General Federation of Women's Clubs narė. Dabartinę VLMKF vadovybę sudaro trejiem metams perrai išrinkta valdyba: E. Lucienė — pirmininkė, p. Ivinskienė — sekretorė, p. Glemžienė — kasininkė, p. Malinauskienė ir p. Repešienė — vicepirmininkės.

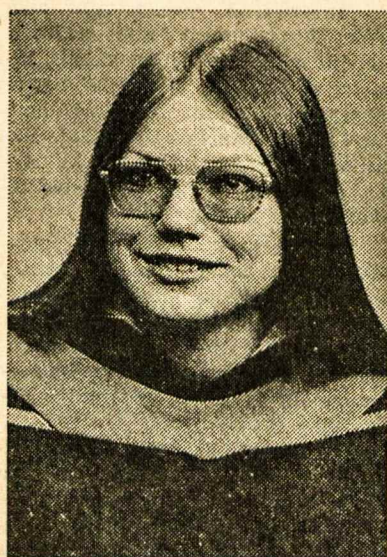
VLMFK suvažiavimas įvyko š.m. rugsėjo 20-22 d.d. Bad Godesberge Annabergo pilies rūmuose. Čia lietuvių moterys pademonstravo ne tik savo veiklą, bet ir savo tarpusavio solidarumą. Suvažiavusiųjų skaičius, kartu su stebėtojais ir svečiais, siekė arti šimtinės. Tik giliu pilies šeimninko kun. Urdzės rūpestingumu buvo galima visus apnakvinti, nors teko ir paties šeimninko asmeninį patalynę “okupuoti”.

Pirmoji diena — penktadienis buvo numatyta registracijai ir parke prie lauko bapendravimui. Tačiau esant vėsokam orui, buvo apsispręsta tai atlikti prie salėje esamo židinio. Čia po skanios vakarienos ir maldos vyko pasikalbėjimai, deklamacijos, savos kūrybos skaitymas. Iki vėlaus vakaro skambėjo lietuviška daina. K. Simanaukas parodė garsinį filmą iš praeitais metais Romoje įvykusios XX-sios lietuvių studijų savaitės.

Antrąją dieną — šeštadienį, 10 v., VLMFK pirm. E. Lucienė, pradėjusi suvažiavimą, pasveikino susirinkusius. Susikauptimo minute buvo pagerbtos mirusios VLMFK narės. Suvažiavimui pirmininkauti išrinkta p. Ivinskienė, sekretoriauti — p. Glemžienė.

Suvažiavimo vardu p. Ivinskienė pasveikino namų šeimininką kun. Urdzė jo 65 metų amžiaus sukaiktės proga ir įteikė dovaną — lietuviškais ornamentais papuoštą odinį rankdarbį ir rožę. Kun. Urdzė, dėkodamas už sveikinimus ir dovaną, visas kvietė čia jaustis kaip savuose namuose.

Kun. dr. Konstantinas Gulbinas, OFM Cap., trumpoje, bet kruopščiai paruoštoje paskaitoje gvildeno Marijos Pečkauskaitės-Satrijos Raganos kūrybą. Nors paskaita truko tik apie 20 min. (tokios pagėdavo rengėjos), tačiau atsiradus keletui patikslinimų, kuriuose buvo paliesti kiti lietuvių rašytojai — Marijos Pečkauskaitės amžininkai, paskaita išsivystė tarytum į lietuvių literatūros nagrinėjimą ir užtruko dar apie valandą.

RITA ROČYTĖ, Stasės ir Prano Ročų dukra, gimusi 1952 m. liepos 24 d. Hamiltone. Šiais metais baigė su gerais pažymiais universitetą Londone ir gavo gamtos mokslų bakalauro laipsnį. Studijoms tęsti gavo iš valdžios stipendiją po \$5000 į metus. Yra pasiryžusi siekti magistrės laipsnio, o po to — doktorato. Rita Ročytė, baigusi vidurinį mokslą gerais pažymiais ir turėdama iš mokytojų geras rekomendacijas, buvo priimta į medicinos fakultetą. J. S.

Optical Studio

OKULISTAS R. SCHMID
1596 Bloor Street West
Toronto 9, Ont. (prieš Lietuvų Namus) • Tel. 535-6252
Greitas pataravimas, neaugstos kainos. Gaunami kontakto lęšiai (contact lenses).

“Gedimino pilies” menė Toronte

Lietuvių Namų Moterų Būrelis, įsisteigęs padėti Lietuvių Namams ir įžengęs į antruosius veiklos metus, savo veiklą pasuko kultūrine linkme. Jei Lietuvių Namų valdybos tikslas yra sutelkti lėšas namų remontui bei jas tvarkyti, tai LN Moterų Būrelio tikslas išplėsti kultūrinę veiklą, kad Lietuvių Namai taptų kultūrinio židinio.

Praėjusį pavasarį pradėta ta linkme planuoti. Pirmiausia numatyta išdekoruoti III-čio augšto salę pagal archit. dr. A. Kulpavičiaus projektą senoviskame “Gedimino pilies” menės stiliuje. Ji bus dedikuota paminėti 650 metų sukaktį nuo Vilniaus, kaip sostinės, įkūrimo. Ji kiekvienam atsilankiusiam primins mūsų šimtmetinę praeitį. Juk ne tik kanadiečiai, bet ir mūsų jaunimas pamiršta, kokia sena mūsų tautos bei valstybės istorija, nes kasmet minimas tik 22 metų nepriklausomybės laikotarpis.

Menė bus pritaikyta meno parodom. Kiek sąlygos leis, ji bus naudojama tik lietuviškiems reikalams — mūsų dailininkų parodom, paskaitoms, literatūros vakarams ir t.t.

Menės atidarymas įvyks š.m. lapkričio 9 d. Atidarymo iškilmės ruošiamasi labai intensyviai. Vasaros pradžioje buvo paruošti metmenys. Specialų istorinį montažą “Simtmečių Lietuva” sudarė būrelio narė Elena Kudabienė, Hamiltono teatro “Aukuro” režisėrė. Montažą atliks eilė “Aukuro” aktorių, Toronto Stp. Kairio muzikinio vieneto skautės kanklininkės, vad. Snaigės Valiūnaitės, ir torontiškos vaidilutės, kurias išraiškos judesio moko L. Kriškiūnaitė-Ranos.

Montažui ruošiamasi su dideliu atsidėjimu Hamiltone ir Toronte. Daromos repetitijos, gaminamos dekoracijos, siuvami drabužiai aktoriams. Režisuoja ir pati dalyvauja E. Dauguvietytė-Kudabienė, kurios rūpesčiu dar ir šiandien tebeveikia vieningas Kanadoj belikęs lietuviškas teatras. Montažas visus vieną valandą ves per “Simtmečių Lietuvą”.

I atidarymą kviečiami Kanados valdžios atstovai, korespondentai ir Toronto lietuvių visuomenė. Po programos bus šilta vakarienė ir šokiai.

Atidarymo iškilmėms Lietuvių Namų v-ba baigia įrengti scenos apšvietimą, uždangą ir kambarius aktoriams.

Menės patalpose š.m. gruodžio mėn. pradžioje numatyta meno paroda. Sekančiais metais planuojama surengti Čiurlionio minėjimą, eilę parodų bei paskaitų. Apie tai smulkiau bus paskelbta spaudoje.

LN Moterų Būrelis sutarė bendradarbiauti su Toronto Lietuvių Studentų Klubu v-ba kultūrinę veiklą:

NAUJA SPAUSTUVĖ HAMILTONE

Jonas Enskaitis, baigęs šį pavasarį Toronto Ryersono Politechnikos Institutą, atidarė Hamiltone litografinę spaustuvę. Norėdamas arčiau susipažinti su naująja įmone, nuėjau jos apžvelkti.

Lange moderni iškaba “Lithuanica Graphics”. Tame pat name yra Kriaučiūno smulkmenų ir maisto krautuvė. Taigi, lietuviai jungiasi prie lietuvių. Spaustuvės patalpa erdvi. Nemaža raštinė, rinkimo, laužymo, spausdinimo ir foto skyriai. Jau nauji verslininkai randu prie rąšomojo stalo išgilinusi į naujus projektus.

— Kaip sekasi įsikurti? — kreipiuosi į spaustuvininką.

— Beveik įsikūrėm. Ilgėliau užtruko, kol gavome naujas mašinas, kol jas sumontavome. Dabar svarbiausi darbai jau baigti. Šią savaitę pradėdau dirbti spaustuvėje pilną laiką.

— Mokslus baigėte, rodo, pavasarį, tai kur dirbote per vasarą?

— Studentaudamas trejus metus per vasaros atostogas dirbau “DeFesko”, tad ir paskutinę vasarą, nors ir jau ne studentas, dirbau ten pat. Norėjau palengvinti įsikūrimą.

— Kokio tipo bus Jūsų spaustuvė ir kokių darbų imsitės?

— Mūsų spaustuvė yra litografinė. Pagrindinis spausdinimas atliekamas ofsetu, t.y. fotografiniu būdu. Žinoma, spausdinsime viską, bet ypač knygas ir žurnalus. Patarnausime ir lietuviams. Jiems esu numatęs daryti net 10% nuolaidą. Mūsų renkamoji mašina (Compugraphic) turi visus lietuviškus šriftus. Jau turime sudarę sutartis su leidėjais spausdinti šias knygas: M. Aukštaitės “Ant marių kranto” (romanas iš I D. karo ir pokario laikų Lietuvoje, apie 400 psl.); Antano Klajūno (autorius Lietuvoje) “Requiem” (poetiniai filosofiniai atsiminimai, gausiai iliustruoti moderniais piešiniais; dailininkas irgi Lietuvoje). Rankraštis gautas slapta; J. Kaributo “Atsiminimai apie teatrą nepriklausomoje

kaikurių parodos bei paskaitos bus perkliamos iš Lietuvių Namų į Toronto universiteto patalpas.

Planai gražūs, reikalaujantis daug darbo. Tikimasi, rengėjų pastangas Toronto visuomenė įvertins savo atsilankymu.

Vilija

LIETUVIŠKOJI SPAUDA —
• MŪSŲ TAUTINĖ SVIESA. •
• Remkime ją ir skleiskime! •

Lietuvoje” (apie 300 psl.); P. Enskaitis “Rūtos ir lelijos” (skautiški nuotykių, apie 200 psl.); B. Milašiaus “Neuždirbtą naudą svetimi vėjai gauda” (kriminalinis romanas); kun. K. Burbulis “Gyvoji Evangelija” (apie 400 psl.).

— Tai daug knygų, — sušaukau nustebejęs, — ar ne keletą metų truks, kol jas išleisite?

— O, ne. Naująja mašina viena rinkėja surenka į valandą apie šešis knygos puslapius. Spausdiname iš karto 16 puslapių. Taigi, vidutinę knygą galime išleisti per porą savaitių.

— Kaip su lietuvių kalba? Jūs visą laiką mokėtės angliskų mokykloje.

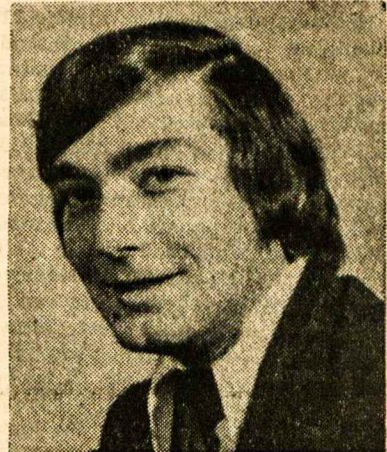
— Lietuviškai kalbu neblogai. Kiek sunkiau su lietuviška rašyba. Bet man padeda tėvelis. Jis turėjo spaustuvę ir leidyklą, yra išleidęs kelis dešetis lietuviškų knygų. Pasinaudosime paslauga ir kitų kalbininkų. Taip vieną rankraštį peržiūrėjo ir kalbą taise kalbininkas Vl. Kulbokas. Mums talkina ir kiti specialistai, pvz. dail. A. Trumpickas, fotografas V. Beniušis ir kt.

— Ar nemanote ir patys leisti lietuviškų knygų?

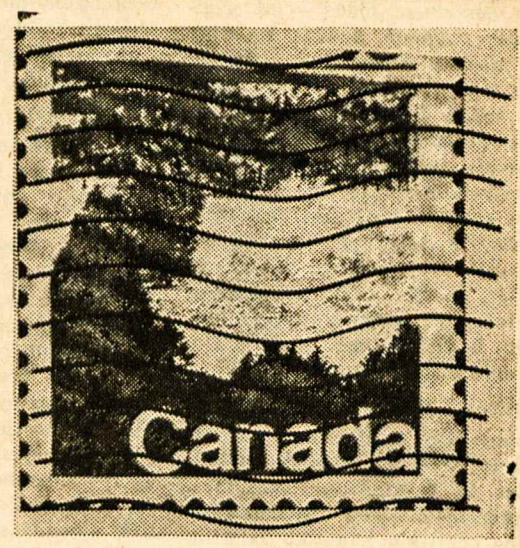
— Mūsų įmonė registruota kaip “Printing & Publishing Co.” Apie tai galvojame, bet kol kas nieko konkretaus neturime.

Jonas Enskaitis aprodė savo naująją spaustuvę ir paaiškino kaip kurių mašinų veikimą. Dauguma mašinų yra visai naujos, modernios — paskutinis technikos žodis. Čia įjungta ir buvusi “Rūtos” spaustuvė. Palinkėjau jaunam verslininkui sėkmės. Džiugu, kad šį įmonę planuoja padėti ir lietuviškam reikalui. Jo įmonė pasiekiamą šiuo adresu: 311 Barton St. E., Hamilton, Ont. Tel. 529-6302.

B. Milašius

Jonas Enskaitis, įsteigęs naują spaustuvę Hamiltone

Jei norite, kad jūsų sveikinimai ir dovanos būtų tikras džiaugsmas, pasiųskite anksti. Jums tik reikia: adresus ant laiškų bei siuntinių užrašyti teisingai ir įskaitomai, pažymėti buto numerį. Nepamirškite pašto kodo; užrašykite ir jūsų pačių kodą*) su adresu. Priklijuokite pakankamas vertės pašto ženklą. Išsiųskite prieš nustatytą pašto laiką kalėdinėms siuntoms: gruodžio 13 — į užmiesčius; gruodžio 17 — mieste.

1974 METŲ PASKUTINĖS KALĖDINIO PAŠTO IŠSIUNTIMO Į UŽSIENIUS DATOS

KUR SIUNCIAMA	ORO PAŠTU UŽKLJUOTI LAISKAI IR KALĖDINIAI ATVIRUKAI	NEUŽKLJUOTI LAISKAI IR KALĖDINIAI ATVIRUKAI	SIUNTINIAI
	1 uncija — 15¢ 2 uncijos — 30¢	1 uncija — 08¢ 2 uncijos — 11¢	ORO — PAPRASTU — SVORI PAGAL SVORĮ
D. BRITANIJA IR Š. AIRIJA	gruodžio 13	gruodžio 13	gruodžio 6
AIRIJOS RESPUBLIKA	gruodžio 12	gruodžio 12	gruodžio 6
EUROPA	gruodžio 6	gruodžio 6	gruodžio 5
ARGENTINA, BRAZILIJA, URUGVAJUS, PARAGVAJUS, HAITI IR OLANDIJOS			
ANTILAI	gruodžio 6	gruodžio 6	gruodžio 2
KUBA	gruodžio 5	gruodžio 5	gruodžio 29
KITOS VALSTYBES VIDURIO BEI PIETŲ AMERIKOJ IR KARIJŲ JŪROJE	gruodžio 6	gruodžio 6	gruodžio 6
AFRIKA	gruodžio 6	gruodžio 6	gruodžio 29
AZIJA	gruodžio 6	gruodžio 6	gruodžio 29
RAMUSIS VANDENYNAS (ISKAITANT AUSTRALIJA IR N. ZELANDIJĄ)	gruodžio 6	gruodžio 6	gruodžio 29
KANADOS KARIUOMENĖI Į UŽSIENIUS			
ANGLIJA	gruodžio 13	gruodžio 13	gruodžio 6
KIPRAS	gruodžio 6	gruodžio 6	gruodžio 29
LIKUSIOJI EUROPA	gruodžio 6	gruodžio 6	gruodžio 5
ARTIMEJI RYTAI	gruodžio 6	gruodžio 6	gruodžio 29

Išsiųskite anksti ir paskleiskite Kalėdų džiaugsmą

*) Kalėdinį adresą sąrašams kodo ženklai nurodomi nemokamai

Postes Canada

Canada Post

Byrce Mackasey, Minister Byrce Mackasey, Minister

PARODA DANIJOJE

Danijos sostinėje Kopenhagoje spalio 11 d. atidaryto Sovietų Sąjungos prekybos ir pramonės parodoj, kuri truks iki spalio 24 d., atskiro skyriaus susilaukė ir okupuota Lietuva. Jį suprojektavo architektas V. Šepkus, apipavidalino "Dailes" kombinatas, medžio skulptūra "Mergaitė su duona" papuošė dail. Vladas Zuklys. Skyrius užima beveik ketvirtadalį visos parodos ploto. Tokiu Maskvos dosnumu netenka stebėtis, kai paskaitai ministerių tarybos pirmininko I pavaduotojo Ksaverio Kairio jau rugsėjo 17 d. "Komjaunimo Tiesoj" nušviestas tikslus: "Skyriaus ekspozicija atspindės Tarybų Lietuvos ekonomikos ir kultūros laimėjimus, pasiekus broliškioje tarybinio tautų šeimoje, parodyd, kad Tarybų valdžios sąlygomis nedidelis agrarinis Pabaltijo kraštas tapo išsivysčiusia industrine kolūkinė respublika. Bus parodytos respublikos eksporto galimybės, demonstruojami geriausi imonijų gaminiai, atspindės Tarybų Sąjungos Komunistų partijos XXIV suvažiavimo nutarimų ir deivintojo penkmečio plano vykdymo eiga..." Pabrėžė okupuotos Lietuvos priklausomybę Sovietų Sąjungai, K. Kairys toliau aiškina bene svarbiausią parodos tikslą: "Istorinių dokumentų fotokopijos pasakos apie Tarybų valdžios pasiekimą Lietuvoje 1918 metais, Lietuvos Komunistų partijos pagrindžio kovas, apie Tarybų valdžios atkūrimą 1940 metais..." Taigi, dalyvavimu parodoje bus stengiamasi įrodyti, kad Lietuva pati įsijungė ir Sovietų Sąjungą ir negali atsidžiaugti laimėjimais. Tokia propagandinė linija, matyt, suaktualino Australijos ir N. Zelandijos darbių vyriausybų paskelbtas Pabaltijo atidavimas Sovietų Sąjungai. Labai galimas dalykas, panašaus dėmesio kitose sovietinėse parodose susilauks ir Latvija su Estija.

PUODŽIŲ DIENA

Lietuvos puodžių dieną rugsėjo 21 šiauliuose surengė liaudies meistras ir pramonės darbuotojai. Šventės pradžia paskelbė miesto gatvėmis pradundęs kvieslys su jį lydinčiais kaimiškos kapelos muzikantais. Minias žmonių su senąja keramika su pažindino šiaulių kultūros rūmuose veikusi speciali paroda, o dabartinis kūrinių puodžiai buvo sutelkę Kaštonų alėjoje. Bene didžiausio dėmesio susilaukė įvairios puodžių varžybos prie žiedimo staklių ant didžiulės pakylės. Vertintojų komisija puodžių puodžiumi pripažino 52 metų amžiaus Vladą Damių iš Kūrsenų. Daugiausia prizų betgi surinko klaidėdčių liaudies meistrų Vilimų Šeima. Marijona Vilimienė, sulaukusi jau 82 metų amžiaus, laimėjo prizą už liaudies meno tradicijų puoselėjimą, jos sūnus Jonas — už originaliausių puodynų, auksas Egidijus — už gražiausiai nulipdytą švilpynę. Prizus taipgi gavo ir senosios keramikės dukra Irena su marčia Leokadija. Teatralizuota koncertą "Šilas gražus rudenėlis" surengė šiaulių saviveikliniai kolektyvai ir kaimiškos kapelos iš Alytaus, Rokiškio, Gargždų. Šventės garbės svečiai buvo mažiektis kalvių kalvis P. Maziekis, audėjų audėja klaidėdė E. Beinorienė, verpėjų verpėja kregtingėlė B. Puškorienė, drožėjų drožėjas vilnietis I. Užkurnis.

PROPAGANDINIS ŽURNALAS

Propagandos sustiprinimą sovietų okupuotoj Lietuvoj liudija žurnalas "Laikas ir Iyvkiai" ptertvarkymas. Jis padarytas oficialiu vilniškės kompartijos centrinio komiteto žurnalu, o vyr. redaktoriaus pareigas yra patikėtos Vytautui Miniotui, vienam iš tikimiausių maskvinės propagandos žurnalistų. Karjeros pakopose jam, atrodo, daug padėjo lietuvių įsiviejos institucijų juodinimas ir turbūt su KGB turimi ryšiai. Daug kam yra kilęs įtarimas, kad medžiaga kairiuriam jo rašiniams tegalėjo papirpinti KGB. "Tiesos" rugsėjo 18 d. laidoj V. Miniotas rašo: "Žurnalui "Laikas ir Iyvkiai" keliama šie pa-

NIAGARA - ON - THE - LAKE

DEMONSTRACIJA PRIEŠ AUSTRALIJOS PREMJEERĄ G. Whitlamą, jam staiga pasirodžius šiam istoriniam Kanados miestelyje, baltiečiai surengė prie "Pillar and Post" viešbučio, kur užpurnai buvo apistojusi ir karalienė Elzbieta. Surengti didesnio masto demonstracijai nebuvo laiko, bet visdėlio susirinko apie 50 baltiečių su maždaug 30 plakatai. Kai G. Whitlamas su palydovais atvažiavo šešiais automobiliais, jį savo protestu triukšmingai pasveikino baltiečiai. G. Whitlamas matė plakatus ir pro juos skubiai įsmuko viešbutin. Kadangi miestelis teturi apie 3.000 gyventojų, ir gausumu nepasizymėjusi baltiečių demonstracija šiam sovietų simpatikui turėjo padaryti gan stiprų įspūdį. Jos didelę nuotrauką su lengvai išskaitomais baltiečių plakatais ir atitinkamu parašu spalio 7 d. laidoj įsijėdė "The St. Catharines Standard", primindamas, kad demonstraciją G. Whitlamas yra susilaukęs visoje savo kelionėje po S. Ameriką. Kor.

Niagara Falls, Ont.

STASIO JANUŠONIO dvi seserys ir brolis mirė beveik tuo pačiu laiku. Kai laidojo seserį Veroniką JAV,

grindiniai uždaviniai: nušviesti TS KP (sovietų kompartijos — V. Kst.) ir Tarybų valstybės (Sovietų Sąjungos — V. Kst.) vidaus bei užsienio politikos klausimus, svarbiausias respublikos, miestų, rajonų partinių organizacijų priemones; apibendrinti politinio-masinio darbo patirtį; teikti metodinę paramą agitatoriams, politinformatoriams; spausdinti informacinę medžiagą, teikti konsultacijas, atsakyti į darbo žmonių klausimus. Kaip matote, programa atsakinga ir plati. Siekdamą ją įgyvendinti ir patenkinti skaitytojų poreikius, žurnalo redakcija ypatingą dėmesį skirs politiniams švietimui. Tam įsivedame nuolatinį skyrį. Kiekviename žurnalo numeryje gvildinsime svarbiausias dienos aktualijas. Joms — speciali redakcijos skiltis. Pranešėjai, lektoriai, agitatoriai, politinformatoriai žurnalo puslapiuose ras metodinių patarimų, plačią informaciją tais klausimais, kurie ypač rūpi ideologiniams darbuotojams." Žurnalas, pakeitęs formatą į didesnį, bus leidžiamas kas dvi savaites. Pirmąjį numerį V. Miniotas žada išleisti spalio mėnesi.

PAMINKLAS KOMJAUNUOLIAMS

"Komjaunimo Tiesa" rugpjūčio 30 d. perspausdino iš "Vakarinių Naujienų" M. Tamašausko pranešimą apie Vilijampolėje statomą paminklą komjaunuoliams. Taigi, kauniečiai, miesto centre susilaukė visiem didesniems miestam privalomo Lenino paminklo, dabar turės pagerbti ir jo komjaunuolius. Jų paminklo projektą paruošė Vilniaus "Dailės" kombinato architektas G. Baravykas su konstruktoriais V. Vielium ir R. Pranaičiu. Paminklui parinkta Neries pakrantė, kur II D. karo metais buvo žydų getas. Mat, jame veikė slapta komjaunimo organizacija, sprogdinusi šaudmenų sandėlius, platinusi prosiovietinius atsisaukimus, siuntusi savo narius į sovietų partizanų būrius. Paminklas komjaunuoliams bus pastatytas specialiai įrengtoje aikštelėje, kuriai išloti reikės apie 2.000 kv. metrų dolomitinių ir 3.000 kv. metrų betoninių plytelių. Aikštelėje bus paliktas čia jau augantis gojėlis, įvestas originalus apšvietimas, pastatyti suolai, pasodinta eglių, juodųjų pušų, karpuotųjų beržų, baltųjų sedulų bei kitokios dekoratyvinės augmenijos. Pats paminklas, turintis tris akcentus, bus nuleistas iš bronzos. Jo postamento apimtis — 1000 kv. m.

ASDRĖS TVENKINIAI

Tarnėnų marias Vilniaus rajone sukurs Asdrės upės užtvanka, įrengiama toje vietoje, kur jon įteka Totorinės upelis. Užtvanka bus panaudota apie 150.000 kubinių metrų grunto. Po dvejų metų čia sutvarkytas dirbtinis ežeras, kurio vandeniū bus drėkinami Vilniaus agrozochnikumo mokomojo ūkio laukai ir kurio pakrantės taps poilsia vietėmis. Antrąją Asdrės užtvanką Trakų rajone planuoja žvejai mėgėjai.

ZEMAITĖS GIMTINĖ

A. Andrišiūnas, apsilankęs rašytojos Zemaitės gimtinėje, "Valstiečių Laikraščio" 115 nr. atskleidžia lūdnoką vaizdą: "Netoli nuo Plungės, pakeliui į Skudą, užrašas byloja: Zemaitės muziejus — 1,6 km. Tačiau jį muziejų nepraleidžia sugriuvęs teltis. Teko aplink važiuoti dvigubai toliau ir klausinėti kelio. Pagaliau mes Zemaitės gimtinėje sodyboje, esančioje Satėikių tarybinio ūkio teritorijoje. Tikrosios muziejaus šeimninės neradome. Pasiukviete kaimynę, apžiūrėjome muziejų. Miela malonu buvo. Tačiau šiek tiek apmaudas apima, kai pamatąai apie muziejaus dabartinę būklę. Prasta kelvietė. Sodybos aplinka nesutvarkyta. Neatnaujinta muziejaus ekspozicija. Pavyzdžiui, čia yra Kapusko rajono Zemaitės kolūkiū nuotrauka. Tik pagal ją vargu ar galima būtų šliendini atpažinti kolūkį. Matyt, Telšių muziejus savo filialui nepakankamai skiria dėmesio. Gal ir Satėikių tarybinis ūkis galėtų muziejų papildyti ir pagražinti jo aplinką." V. Kst.

ta pačią dieną palaidojo ir brolį Matą Lietuvioje. Matas Janušonis, buvęs Lietuvos kariuomenės karininkas, po ilgos tremties tik prieš kelėtą metų buvo grįžęs Lietuvon. Veronika išaugino dukterį ir sūnų, kuris yra lakūnas, JAV karo aviacijos kapitonas. Niagaros pusiasalio lietuviai Stasiui, jo šeimai ir giminėms reikią gilia užuojautą. Kor.

RUDENS ŠOKIAI LONDONE

- *Bufetas, baras, gera muzika*
- *Pradžia — 7.30 valandą vakaro*

Visus dalyvauti maloniai kviečia rengėjai —
KLB Londono apylinkės valdyba

**spalio 26, šeštadienį,
parapijos salėje
(1414 Dundas Street E.)**

Calgary, Alberta

RUDENS ŠOKIUS Tuxedo Community svetainėje rugsėjo 21 d. surengė apylinkės valdyba. Pirm. A. P. Nevados pakviestis, dalyvavo Kalgario burmistras Rod Sykes su žmona ir moterų organizacijų veikėja Rosemary McBain. Iš Lethbridge buvo atvykę p.p. A. Valneriai, J. Brūza. Dalyvių tarpe taipgi buvo mūsų vienintelė menininkė p. Zubytė-Molsen su savo svečiais iš Los Angeles. Vakarą pasižymėjo dalyvių puošnumu, kultūringa bei linkma nuotaika. Alus buvo nemokamai tiekiamas iš statinės. Skanūs užkandžius pagamino ponios Nevadienė, Gluoksnienė ir Dibulskienė. Ačiū joms už pasiaukojimą ir nuosirdumą. Orkestras daugiausia grojo valsus, polkas ir lietuviškus šokius. Į pastaruosius įsijungė ir mūsų svečiai, ypač burmistras R. Sykes, geriau už lietuvių su p. Nevadienės pašokę "Suktinį".

LUODAS BRŪZA, nuosirdus mūsų LB apylinkės narys ir buvęs valdybos pirmininkas, jau trečia savaitę gydyosi Foot Hills ligoninėje. Jam padaryta sunki, bet sėkminga operacija. Pavojaus gyvybei ar sveikatai nėra.

APYLINKĖS VALDYBA yra parūpinusi nemažą skaičių lietuviškų knygų centrinei Kalgario bibliotekai, 7 Ave. S.E., ir keliolika knygų apie Lietuvą anglų kalba. Jų tarpe yra trys "Encyclopedia Lituanica" tomiai, "Lithuanians in Canada" ir kt. Bibliotekos vedėjai skundėsi apylinkės pirmininkui, kad yra labai mažai lietuvių skaitytojų. Malonėkite naudotis šia paslauga.

KLB KALGARIO APYLINKĖ pernai įaudino dažnos senosios kartos lietuvių mirtys. Šiemet turėjome tik vienerias a.a. Zosės Norvilienės laidotuves ankstyvą pavasarį. Vėlionė buvo kilusi iš Žemaitijos, pas savo sužadėtinį Kazį Norvilą atvykusi 1928 m., kai jis kūrėsi Bentley miestelėlyje apylinkėje, kirsdamas mišką savo 160 akrų būsimam ūkių. Jiedu turėjo daug vargo ir sunkaus darbo, kol tą ūkį, iškirtę medžius, padidino iki 480 akrų, įsigijo modernias ūkio mašinas, išaugino gražią kaimėnę galvijų. Prieš penkerius metus pasistatydino gražius namus ir, palikę ūkį tvarkyti sūniui Poviliui, persikėlė Bentley miestelin. Vėlionė, be rodo, buvo 67 m. amžiaus, labai linksmas ir nuosirdus būdo. Ji ir jos vyras Kazys labai mėgo lietuvių suėigas, dažnai lankydavo LB parengimus, nors iki Kalgario jiems buvo daugiau kaip 120 mylių. Mirė krauju išsiliejiama, greitaija pagalba vežama Edmontonan. Palaidota su katalikų apeigomis iš Bentley šventovės šio miestelio kapinėse. Giliamie lūdesyje paliko savo vyrą Kazį, sūnų Povilą, marčią, du vaikaičius ir visą lietuvių bendruomenę.

KALGARIO LIETUVIAI šiemet susilaukė daug vestuvių. Ponios Matulionytės-Varboon dukra ištekojo už svetimaučio. Ji ir jos motina yra gimusios Kalgarije. Vestuvių puotėlė Tuxedo salėj dalyvavo daug lietuvių. Antano Mickevičiaus sūnaus jungtvių apeigos įvyko katalikų šventovėje, vaišės — lenkų salėje. Nuotaka svetimaučė. Jaunasis ir jo tėvai yra gimę ir augę Montrealyje, laisvai vartoja lietuvių kalbą. Jo tėvas yra Kalgario Lietuvių Draugijos pirmininkas. Po daugelio metų turėjome ir grynai lietuviškas vestuves — Henrikio Šukio su Debbie Rasteyte. Jaunasis yra gimęs Rytų Kanadoje, jaunoji — Kalgarije. Abu gražiai kalba lietuviškai. Henrikas yra mūsų LB apylinkės valdybos narys jaunosio reikalams. Jaunosios tėvas Leonas Rastenis — veiklus LB remėjas, buvęs apylinkės valdybos pirmininkas. Vestuvių pokylis buvo surengtas puošnių YWCA rūmų salėje. Spalio mėnesį už svetimaučio išteka p. Kavaliauskytė. Jos tėveliai dalyviais gausias vestuves rengia lenkų salėje. Korespondentas

SPALIO MĖNUO — MARIJOS MĖNUO.

Marijos Fatimos statula, popiežiaus Pauliaus VI vainikuota 1973 m. gegužės 9 d.

Kalbėkime kasdien Rožinį už pavergtą Lietuvą, prašydami laisvės!

HAMILTON

ŽOKLAUTOJŲ IR MEDŽIOTOJŲ KLUBO "Giedraitis" šaudymo varžybos įvyks spalio 20, sekmadienį, savoj šaudykloj. Bus šaudoma į molines lėkštes (trap) ir 22 kalibro šautuvas. Su jais bus varžybos ir jaunuoliams, nepilnamečiams. Toj pačioj šaudykloj lapkričio 17 d. klubas rengia tarpklubinį šaudymą (trap). Registracija į visus šaudymus — nuo 10 v.r. iki 2 v.p.p. Laimėtojams skiriamos premijos. Valdyba

KLB SALPOS FONDO Hamiltono skyriaus metinis parengimas bus lapkričio 9 d. J. Centre. Meninė programą sutiko atlikti sol. J. Sriubškieńis iš Toronto ir Hamiltono teatrą "Aukuras". Be to, bus loterija, kurią organizuoja ižd. Br. Grajauskas. Turj loterijai laimikių prašomi skambinti organizatorių tel. 544-4829. Fondo komitetas kviečia visus hamiltoniečius bei apylinkių lietuvių gausiai dalyvauti šiamе baliuje ir paremti šalpos darbą. Jame taipgi įvyks supažindinimas su abiturientais. Visi abiturientai, baigę XII gimnazijos klasę, prašomi registruotis pas KLB Salpos Fondo vicepirm. K. Norškų tel. 383-6597. Šia proga kiekvienam bus įteikta po knygą.

SPALI SALPOS MĖNESIU SPALIO mėnesį KLB Salpos Fondo Hamiltono skyrius. Visi hamiltoniečiai ta proga bus aplankyti šalpos darbuotojų. Kiekvienas lietuvis yra prašomas neatšisakyti paaokoti šalpos reikalams. Juk esame pajėgūs padėti ir vargą patekusiems tautiečiams. Todėl visi prisidėkime savo auka prie šio kilnaus šalpos darbo. J. Aostas

ISPŪDINGA VILNIAUS DIENA

Įspūdingą Vilniaus Dieną Hamiltono surengė T. Fondo skyrius. Minėjimas buvo pradėtas jo pirm. Alf. Patamsio įžanginiu žodžiu, kun. L. Januškos invokacija, prel. dr. J. Tadauskaus, Kanados TF įgaliojimo A. Kuolo ir KLB Hamiltono apylinkės pirm. L. Skripkutės sveikinimais. Dienos paskaitininkė buvusi Vilniaus krašto mokytoja P. Ancevičienė iš Otavos savo žodį pradėjo įdomia citata iš Vilniaus Vytauto D. gimnazijos direktoriaus M. Sikšnio sveikinimo, pasakyto 1926 m. sutikimo progą. Jis tada kalbėjo apie įžengimą į antrąjį šimtmečio ketvirtį, kuris jau priklausys kitai, naujų žmonių kartai. Linkėjo ir ragino, kad ta jau na ateinąčių lietuvių karta degtų ta pacia meile savo tautai ir tuo pačiu laisvės troškimu. Paskaitininkė priminė, kad mes neužlėgo pradėsimės jau paskutinį šio šimtmečio ketvirtį ir kad to didžiojo lietuvininko bei pedagogo tada tati žodžiai taip pranašiskai tinka mums ir šiandien. P. Ancevičienė gyveno visą laiką lenkų okupuotame Vilniaus krašte ir stebėjo viską inteligentės akimis. Visą tai ji čia labai suglaustai bandė atpasakoti dėl Vilniaus niekad nenuiriantčiai lietuviškai publikai. Hamiltoniečiai nėra paskaitininkų mylėtojai, bet P. Ancevičienė buvo išklausta su didele atida.

Meninėje programos dalyje pamatėme ir išgirdome Toronto "Varpą", apie 40 dainininkų, kurių iš viso yra daugiau kaip 50. Moterys — gražiom baltom sunkelėm su raudonon rožėm. Jie amžiaus metuose ir yra svyravimo, tai vienodas apdaras jo ne išryškina. Su vyrų grupe jau ne taip. Bet vyriškųjų balsų skambesys greit įtikina, kad muzikiniu požiūriu čia esama labai glaudaus vieneto. "Varp" garsinti nebereikia. Jis turi gerą

paprašytas sutiko papildyti Salpos Fondo komitetą. Visas komitetas jam nuosirdžiai dėkoja už įsijungimą.

MERGAISTŲ CHORAS "AIDAS", pakviestas Lietuvių Tautinės Sąjungos, spalio 12 d. koncertavo Baltimorėje. Lapkričio 30 d., kviečiamas BALFO, koncertuos Čikagoje. Marijos gimnazijos auditorijoje. Lapkričio 6, trečiadienį, 7.30 v. vak., "Aidas" atstovaus lietuviams rudens muzikos ir šokių festivalyje Barton bibliotekos patalpose, 571 Barton St. E. Visi kviečiami dalyvauti. J. P.

NORIME VISEMS PRIMINTI, kad ateitininkų vykdomas laikraščių rinkimas ("paper drive") jau eina prie galo ir baigsis spalio 26 d. Jeigu dar turite atliekamų laikraščių, spalio 20, sekmadienį, atvežkite į salę po betkurių mišių arba skambinkite Rūtai Siulytei tel. 389-5112 ar Inai Vainauskaitei tel. 528-5646, ir laikraščiai bus paimti iš jūsų namų. Prašome paremti mūsų veiklą.

Dalia Pajarskaitė

H. S. K. KOVAS SUSIRINKIMAS — spalio 20, sekmadienį, tuojau po 11 val. pamaldų, parapijos salėje. Bus renkama nauja valdyba, aptariama tolimesnė sporto veikla. Kviečiami sportininkai, rėmėjai ir visi, kurie domisi sportu. Valdyba

"TĖVIŠKĖS ŽIBURIŲ" 25 metų sukakties šventė rengiama Toronte spalio 27, sekmadienį, 5 v.p.p., Anapilio salėje Mississauga. Bus kultūrinė-koncertinė dalis ir banketas. Kviečiami dalyvauti ir hamiltoniečiai. Kvietimai gaunami Hamiltone pas J. Pleinį.

vardą įsigijęs jau su savo pirmuoju dirigentu muz. St. Gailevičium. Naujajam vadovui muz. J. Govėdū tik tenka jį išlaikyti toj pačioj angustmoj. Sąlygomis ir laikams keičiantis, tai nėra jau taip lengva. Vis dar tebeįturi, kad choro "stūburą" sudaro senieji varpiečiai. Svečiai dainininkai atsivėžė daugelį čia dar negirdėtų dainų, daugiausia ištraukę iš operų. Kai kurios jų turėjo ilgoką vien tik pianino partitūrinę dalį. Viskas mūsų kad ir akustiniai nepdėkingos salėj nuskambėjo gana įspūdingai. Tai patvirtino vakaro svečiai gausiais aploдимaisiais ir prašymais kartoti. Ypač didingai ir jaudinančiai nuskambėjo G. Verdi "Nabucco" operos "Vergų daina", kurios lietuviškai vertimą yra paruošęs kun. B. Jurkšas. Prakaitytų piltais, jaunais dirigentas kartojo tol, kol, publikai vis dar plojant, turėjo prisipažinti, kad išdainavo viską, ką yra spėję išmokti. "Varpo" choras bus vienu didžiausių įnašų į rengiamą Kanados lietuvių dainų šventę. Pranešinėjimas nebuvo pats geriausias, nes ir pirmosios eilės sėdintieji negalėjo visko nugirsti ir suprasti. Pagirtina TF vietinio skyriaus valdyba, pakviestais "Varpa". Mūsų kolonijų chorams reikty daugiau kelstis vizitais. Gastrolės yra chorų darbo aktinas. Tikrojo įvertinimo jie susilaukia ne savo namuose, bet nuvykę į naują aplinką, pas naujus žmones.

Vakarą Tautos Fondas surengė pelno tikslu, nes TF tikslas yra telkti lėšas Lietuvos laisvinimui. Stebėtina, kad pirmieji sezono parengiami dalyvių gausumu nepasizymi. K.M. Red. Vilniečių atstovas mas informuoja, kad ši Vilniaus diena buvo dviejų organizacijų renginys — T. Fondo Hamiltono atstovybės ir Vilniaus Krašto Liet. S-gos krašto v-bos.

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje

įsikūręs nuosavyse namuose —

Hamiltono Lietuvių Kredito Kooperatyvas "TALKA"

830 Main Street East, telefonas 544-7125

Darbo valandos: pirmadieniai - ketvirtadieniai nuo 10 iki 5 val., penktadieniai nuo 10 iki 7 val., šeštadieniai nuo 9 iki 12 v. Liepos-rugpjūčio mėn. ir prieš ilgus savaitgalius šeštadieniais uždaryta. Nemokama gyvybės ir asm. paskolų drauda. Nemokamas pilnas čekių potarNAVimas. Kapitalas — virš \$5.000.000	MOKAME UZ: depozitus (P.C.A.).....6% santauPas.....9¼% term. depozitus 1 m. 10% IMAME UZ: asmenines paskolas.....12% nekiln. turto pask. 11¼%
---	---

Mėsos ir purkšų dešros gaminiai

Skanėstai

kiekvieno skoniui

R. Denninger Ltd.

284 KING STREET E., HAMILTON — 528-8468 740 UPPER JAMES ST., HAMILTON — 389-4113	• GUELPH LINE prie PROSPECT, BURLINGTON — 639-0510 • LLOYD D. JACKSON SQUARE, HAMILTON — 525-9641
--	---

LIETUVIAI PASAULYJE

J. A. Valstybės

SVEKSNISKIŲ DRAUGIJA Čikagoje paminėjo auksinę sukaktį. Mišias įėjutų koplyčioje koncertle-ravo kun. A. Jaunius ir kun. J. Borevičius, pasakę taipgi ir šiai progai pritaikytą pamokslą. Pats minėjimas įvyko Lietuvių Tautiniuose Namuose, kur A. Rūgytė visus dalyvius supažindino su draugijos sukaktimi bei jos nuveiktais darbais. Garbės adresas išteiktas draugijos steigėjui ir jos nuolatiniams rėmėjui Justinui Celiiauskui, po gėlę prisegta jau 87 metų amžiaus sulaukusiom steigėjom Onai Cyplienei ir Onai Kazragienei. Su Alicijos Rūgytės redaguota ir išleista monografija "Švėksna" supažindino A. Skrupskienė. Joje nemaža vietos skiriama Švėksnos gimnazijai ir parapijai. Yra pastąją liečiančių net 1509, 1553 ir 1555 metų dokumentų. Žodžių sveikino vysk. V. Brizgys ir Lietuvos gen. konsulė J. Daužvardienė, kurios tėvas Rautyts taip pat buvo kilęs iš Švėksnos parapijos. Daug sveikinimų gauta raštu. E. Vilutienės vadovauja meninę programą atliko sol. Ona Zubavičienė, mezo-sopranas, su akompaniatorium Mindaugu Bielskumu. Minėjimas užbaigtas vakarine ir šokiais.

"AMERIKOS BALSŲ" lietuvių skyriaus naujuoju vadovu jau paskirtas ir patvirtintas rašytojas Antanas Vaičiūlaitis, pakeičęs pensijon išėjusį K. R. Jurgelą.

ALEKSANDRO STULGINSKIO, buvusio Lietuvos prezidento, penktosios mirties metinės prisimintos Čikagos lietuvių marijonų koplyčioje atlaikytomis Mišiomis, kurias užprasė velionies dukra Aldona ir žentas Jonas Juozevičiai. Pamaldose dalyvavo pilna koplyčia velionies giminių bei jo gerbėjų. Trumpas velionies paminėjimas ir pusręčiai buvo surengti A. J. Juzevičių namuose.

ANICETAS ŠIMUTIS, Lietuvos generalinis konsulas, amžiaus 65 metų sukakties proga lapkričio 23 d. bus pagerbtas Niujorko Kultūros Židinyje specialiu pobaviu su akademine ir menine dalimi.

LIETUVIŲ ŽURNALISTŲ SĄJUNGOS centro valdyba primena jauniesiems žurnalistams (iki 30 metų amžiaus) artėjančią šiemetinio straipsnių konkurso užbaigą. Jie raginami atsiųsti nuo š. m. sausio 1 d. spaudoje paskelbtų savo rašinių įspūdingas ar jų foto kopijas pirm. kun. J. Vaišniui, SJ, 2345 West 56th St., Chicago, Ill. 60636, USA. Konkurso baigimė data — lapkričio 1 d. Pinigines premijas iš P. Daužvardio fondo valdyba paskirs savo posėdyje lapkričio 6 d. Konkurse gali dalyvauti ir radioj valandėlių jaunieji bendradarbiai bei laikraščių fotografai, bet juos raštu turi rekomenduoti valandėlių vedėjai ir laikraščių redaktoriai.

PASAULIO LIETUVIŲ KATALIKŲ Organizacijų Sąjungos valdybos pirmajame šio rudens posėdyje Richmond Hill, N. Y., pranešimą apie sąjungos atstovavimą Pasaulio Katalikų Moterų Organizacijų Sąjungoje bei kitose tarptautinėse institucijose padarė iš Paryžiaus atvykusį ryšininkė B. Venskuvienė. Tokie ryšiai yra užmegzti jau su 65 pasaulio kramtų katalikų moterų organizacijomis. Po pranešimo įvyko gyvos bei idomosios diskusijos. Be B. Venskuvienės, posėdyje dalyvavo religinias patarėjas prel. J. Balkūnas, PLKO Sąjungos valdybos pirm. dr. A. Janaciėnė, vicepirm. M. Lūšienė, atvykusios iš Bostono, ižd. B. Revizienė, valdybos narės dr. A. Radzvanienė, P. Ažulienė, M. Vasiliauskienė ir V. Penikienė. Visas dalyvius pavaisino M. A. Vasiliauskai, kurių rezidencijoje buvo suauktas susirinkimas.

LIETUVIŲ EVANGELIKŲ "Tėviškės" parapijos moterų draugija Čikagoje, vadovaujama pirm. Idos Jonušaitienės, aktyviai dalyvauja lėšų telkime naujiems pastatams.

Venecuela

VIDA TAMASAUSKAITE, Eugenijos ir Vytauto Tamašauskų dukra, baigė odontologijos studijas Caracas miesto UCV universitete. Ją, kaip vienintelę lietuaitę 120 dantų gydytojų grupėje, pasveikino odontologijos fakulteto dekanas.

Brazilija

"NEMUNO" TAUTINIŲ ŠOKIŲ GRUPĖ Sao Paulo mieste, vadovaujama Jono Lukoševičiaus, turi apie 40 narių. "Nemunas" talkino Kanados lietuvių kvartetui "Aušra" jų gastroliniame koncerte, yra pakviestas dalyvauti Sao Paulo srities Mokslo metinėje šventėje, persikų festivalyje, pasirodyti dviejų televizijos stočių programose.

Argentina

LIETUVIAI MARIJONAI šiemet mini įsikūrimo Argentinoje 35 metų sukaktį. Pirmieji laivų "Brasil" ir Buenos Aires uostą 1939 m. vasario 11 d. atvyko kun. Jonas Jakaitis, kun. Antanas Andriūsis ir kun. Kazimieras Vengras, sutikti gausaus būrio lietuvių su Lietuvos konsulato sekr. Blavėščiumi. Pirmąsias Mišias lietuviams kovo 5 d. Sv. Liucijos bažnyčioje atnašavo kun. A. Andriūsis, giedant muz. Vaclovo Rymavičiaus diriguojamam šv. Cecelijos chorui. 1942 m. sausio 25 d. Avellanedoje

buvo pašventintas vienuolyno pastatas, o rugpjūčio 16 d. La Platos arkiv. Chimento iškilmingai pašventino Aušros Vartų bažnyčią. Tokie buvo pirmieji lietuvių marijonų žingsniai Argentinoje. Iškilmingas trisdešimtpenkmčio minėjimas rugsėjo 15 d. buvo pradėtas pamaldomis už mirusius marijonus, dirbusius Argentinoje. Mišias koncertlebravo du sakutuvininkai — kun. A. Steigvila ir kun. J. Margis, abu šiemet minintys sidabrinį kunigystės jubilėjų, su kun. A. Labucku. Kun. A. Steigvila taipgi švenčia ir amžiaus penkiasdešimtmetį. Salėje surengtame minėjime pirmuosius lietuvių marijonų žingsnius Argentinoje nušvietė programos vadovas Z. Juknevičius. Sveikino: ALOS Tarybos vicepirmininkas ir SLA pirm. R. Stalioraitis, Lietuvių Centro pirm. A. Ruplėnas, "Birutės" draugijos vardu — U. Šilaičienė, jaunimo — N. Zaviackaitė, Senelių Židinio — J. Šiusis, šv. Cecilijos choro — B. Blumbergas, "Vilčių" kino — J. Gilydis, Mindaugo Draugijos Berisė — J. Stočkūnienė. Raštu buvo gautos ALB Rosario pirm. J. Papėckio sveikinimas. Koncertinę programą atliko pianistė N. Pajaujytė - Blanco ir dainininkė Z. Pajaujytė-Suarez. Po oficialiosios dalies sveikinimų Z. Juknevičius visiems dalyviams priminė sidabrinę kunigystės sukaktį švenčiančius kun. A. Steigvilą ir kun. J. Margį. Jų vardų kalbėjo kun. J. Margis, Argentinos praleidęs

Muzikinės kūrybos derlius

Muz. St. Gailevičiaus 70 metų sukakties proga rengiamas jo kūrybos koncertas Toronte

PRANYS ALSĖNAS

Artėjant muz. St. Gailevičiaus 70 m. amžiaus sukaktčiai, Toronte susidarė specialus komitetas kuris ruošiasi šį darbštųjį ir kūrybingąjį muziką sukakties proga pasveikinti ir pagerbti. Į k-tą įeina: J. Račys, J. Strazdas, J. R. Šimanavičius, V. Verikaitis, S. Pacevičienė, Pr. Radzevičiūtė, J. Karasiejus, A. Ramanauskienė, A. Šcepavičienė, R. Bražukienė, A. Jokūbaitis, B. ir A. Matulaitis, J. Karka. Numatyta jungtinė Toronto lietuvių chorų programa, kuri bus atlikta Anapilio auditorijoje 1974 m. lapkričio 30, šeštadienį. Jungtinis choras sudarytas iš varpiečių, Prisiėlimo ir Lietuvos Kankinių parapijos choristų. Jam vadovauja sol. V. Verikaitis.

Muz. St. Gailevičius gimė 1904 m. lapkričio 28 d. Ne tik tėvas Amerikas Gailevičius buvo muzikas, bet ir jo senelis (vargonininkas). St. Gailevičius baigė Kauno konservatoriją ir tobulinosi Paryžiuje. Nuo 1930 m. valstybiniam Kauno teatre tvarkė muzikinę dalį dramoje ir akompanavo operoje. Taip pat bendradarbiavo Kauno radijoems, rašydamas muziką įvairiems radijo vaidinimams. Vilniuje dirigavo operą "Rigoletto" 1942 m.

Kaip masės kitų lietuvių, taip ir muz. St. Gailevičius 1944 m. atsidūrė Vokietijoje. 1951 m. atvyko į Montrealį Kanadoje, o 1953 m. persikėlė į Torontą. Čia jis atidarė muzikos studiją ir pradėjo vadovauti repertuariniam šios lietuvių kolonijos chorui "Varpas".

RASYTOJAS ALOYZAS BARONAS, daugelio knygų autorius, vienas iš dienraščio "Draugas" redaktorių, dalyvaus "T. Žiburį" 25 metų sukakties šventėje su savo humoristika spalio 27 d. Anapilio salėje

Sukaktuvininkas sukompanavo visą eilę dainų chorams — jaunųjų ūkininkų dainos (išspausdinta Kaune 1939 m.), solo dainos su pianinu (išleistas JAV

STASYS GAILEVICIUS, kompozitorius, mokytojas ir chorvedys, kurio 70 m. amžiaus sukaktčiai paminėti rengiamas specialus vakaras Toronte

1947 m.). Vokietijoje gyvendamas, muz. St. Gailevičius, kaip akompaniatorius, su mūsikiškais solistais aplankė daugelį stovyklų. Špakenbergo stovykloje vadovavo chorui ir vargonininkavo. Atvykęs Kanadon, Montrealyje suorganizavo lietuvių chorą, kuriam ir vadovavo iki persikėlimo į Torontą.

Muz. St. Gailevičius Toronte gerą tuziną metų dirigavo chorui "Varpas" ir vargonininkavo lietuviškoj Sv. Jono Krikštyto parapijoje bei vadovavo jos chorui. Dabar jis yra Lietuvos Kankinių (buv. Sv. Jono Kr.) par. chorvedys. Be to, jis vadovavo Toronto vyrų kvartetui, akompanavo įvairiuose koncertuose ir turėjo pianino studiją. Pastarąjį dėstė muziką pagal Torontų muzikos konservatorijos programą. Visi studijos mokiniai kiekvieną pavasarį laikydavo konservatorijoj egzaminus. Išlaikiusieji gaudavo kurso baigimo pažymėjimus.

St. Gailevičiui vadovaujant, "Varpas" labai daug kartų koncertavo Toronte ir kitose vietovėse — Kanadoj ir JAV-se. Per 12 metų "Varpas" dainos skambėjo, neminint Toronto, Montrealyje, Hamiltone, St. Catharines, Niagara Falls, Windsor, Tillsonburge, Delhi, Detroit, Klevelande, Čikagoje, Niujorke, Ročesteryje ir t.t. Be to, "Varpas" dalyvavo abiejose dainų šventėse ir dviejuose Pasaulio

Lietuvių Bendruomenės seimuose.

Muz. Gailevičiui vadovaujant, "Varpas" įdainavo ir 1964 m. išleido ilgo grojimo plokštelę "O skambink per amžius". Kiek vėliau buvo įdainuota ir įgiedota Sv. Jono Krikštyto parapijos choro plokštelė "Dieve, priegloba mūs...".

Sukaktuvininkas dar yra sukuręs keletą solinių dainų, duetų, chorinių dalykų, harmonizavęs religinių giesmių. 1973 m. pagal kun. St. Ylos žodžius parašė muziką keturioms bažnytinėms giesmėms, kurios buvo atliktos jo paties vadovaujamo choro Sv. Jono Kr. lietuvių parapijos šventovėje Toronte Vasario 16 proga. Kun. J. Staškus įrašė jas į magnetofono juostas ir pasiuntė Vatikano radijo stotiai. Iš tenai buvo gautas toks laiškas:

Ačiū už malonią staigmeną. Tavo dėka šiandien (laiško data 1973.II.25), rytinėje sekmadienio programoje Lietuvą pasiekė visos keturios Jūsų parapijos choro giedamos giesmės. Paminėjom, kad jas įrašė ir mums atsiuntė mūsų bendradarbis kun. Jonas Staškus. Jei ne sovietinė cenzūra, tikriausiai iš Lietuvos gautume didelį pluoštą padėkos laišku, nes rytinės programos šiuo metu labai gerai girdi visa Lietuva. Perduok mūsų visų nuoširdžiausią padėką muz. St. Gailevičiui ir choristams. Sveikinam ypač kompozitorių, kuriam pavyko sukurti tokias skambias ir įspūdingas melodijas. Giesmės keitinam pakartoti ateinančio ar tradicinio vakarinio laido, pateikdami reportažą apie Vasario 16 minėjimą Toronte. Įrašą saugojame mūsų archyve. Giesmės labai tiks rytinėms programoms. — VYTAUTAS KAZLAUSKAS.

Taiigi, mūsų Sukaktuvininkas savo kūriniams pralaužė "geležinę uždangą".
Ilgiausių jam metų!

Regina Varanavičiūtė

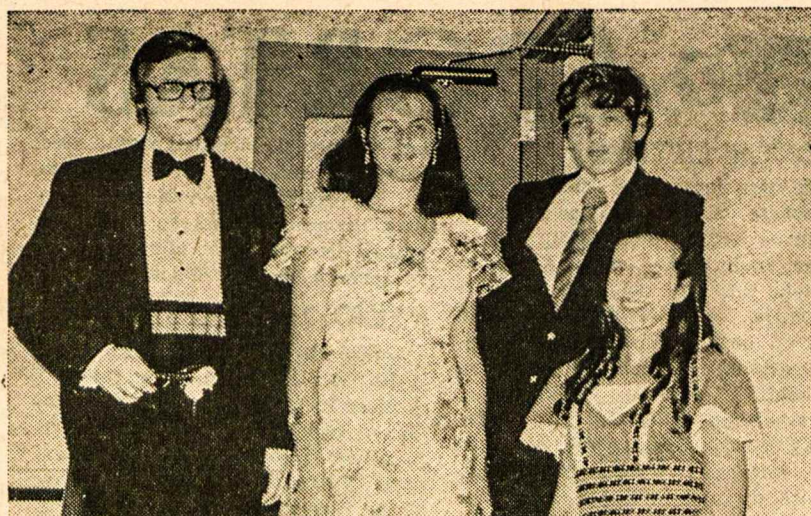
ŠALTOS DIENOS

Neatškrėdama žodžiai iš senų namų, Priešakyje jo ašarotų akių Skrajoja tyta ant balto popieriaus.

Jo liūdna meilė sažinę graužia, Jis myli kraštą, kur valdo mirtis, Ir dėl mirties baimės pabėgo.

Ištrėmimas yra išelkvošas laikas — Vienos mirties pabaiga, Kitos mirties pradžia.

Liūdnas yra tremtinio likimas, Jo negyvenamos šaltos dienos Sukūrė pasaulį, į kurį meilė negrįž. Skotija, Edinburgh, 1974

Jauni talentai susitiko Klevelande. Iš kairės: pianistas V. Puškorius, sol. A. Simonaitytė, pianistas V. Smetona, sol. A. Pakalniškytė

LAKIOS VAIZDUOTĖS MENAS

E. KARDELIENĖ

Viesėdama pas Jadvygą ir Praną Baltuonius, sužinojau, kad montrealietis šaknų skulptorius Pr. Baltuonis ruošiasi savo darbų parodai, kuri spalio 19-20 d. d. įvyks Toronte, Prisiėlimo parapijos Parodų salėje. Torontan jį pakvietė ir parodą rengia Kanados Lietuvių Katalikių Moterų Draugijos centro valdyba. Šia proga teko plačiau pasikalbėti apie jo kūrybą, darbo sąlygas, Kanadoj bei Amerikoj surengtas parodas ne tik lietuviams, bet ir tų kraštų vietiniams gyventojams. Jo atsakymai į mano klausimus, manau, bus įdomūs ir Toronto lietuviams, ir "T2" skaitytojams, padės susipažinti su šiuo originaliu menininku.

— Ar turėjote palinkimą į meną iš mažens, ar galbūt jį pajutote tik vėliau?

— Atrodo, turėjau palinkimą ir talentą iš pat mažens. Namuose mėgdavau lipdyti naminius gyvulius. Šių bandymų pavysdžių yra likusių pas buvusius kaimynus. Gimnazijoj už pašybos darbus gaudavau gerus pažymius. Vėliau Salantų miestelyje teko porą metų mokyti tapybos pas dail. B. Gluškovą, kuris daugiausia tapydavo šventųjų paveikslus bažnytinėm vėliavom. Toje srityje jis buvo profesionalas, turėdavo daug užsakymų. Laiko tėkmė atnešė karinę prievolę, valdinę tarnybą, okupacijas, pasitraukimą iš Lietuvos.

Apsigyvenęs Kanadoje 1960 m., panorau sukurti ką nors originalaus skulptūroje. Dingtelė jo mintis, kad medžio šaknis gali būti labai originali medžiaga mano įsivaizduojamai kūrybai. Taip palengva, prisirinkęs šaknų, ir pradėjau rąntyti. Kai žmonės mano darbus ėmė vertinti ir kai dail. K. Zoromskis apie juos prirašė visą "Darbininko" puslapį, polinkis šiam menui padidėjo. 1967 m. surengiau dvi savo darbų parodas: pirmąją — Montreale prie miestyje La Salle, antrąją — Montreale dangoraizėje "Place Ville Marie". Dangoraizės administracija parodai parinko aktualų šūkį "Salute to Expo 67". Mano darbai tais Kanados šimtmečio metais pasklido po visą pasaulį. Net ir dabar gaunu atsiliepimų iš įvairių vietovių. Nuo 1967 m. atsisakiau fabriko ir atsidėjau šiam naujam kūrybiniam darbui.

— O kaip su medžiagos gavimu? Turbūt turite nemažą problemą?

— Taip. Vandens išplautų sausmedžių (driftwood), tinkamų mano darbams, jau nėra poros šimtų mylių spinduliu aplink Montrealį. Išrinkau. O raunant žaliuojančius medžius, praktikas bėga čiurkšlėmis, ky-la sausos žemės dulkės, limpa prie šlapio kūno. Kai po to grįž-

ti namo, namiškiai nebeatpažįsta. Kartais mintimis tari: "Ačiū Tau, Viešpatie, kad Tu mane vis dar neapleidai!" O būna ir susižeidimų: čia, žiūrėk, kak-tą prasimušė, čia ranką susižalojai. Šį pavasarį net ir koją nusilaužiau...

— Ar nenubosta ir nevargina ilgos kelionės, rengiant parodas tolimuose miestuose?

— Kelionės ir parodų rengimas man tik poilsis nuo kasdieninio 12-14 valandų darbo pilnoje dulkų dirbtuvėje.

— Ar jums ir jūsų darbų stiliui daug padėjo meno mokykla?

— Bendra prasme — taip. Aš lankiau ketverius metus Fine Art School of Montreal Museum. Ji man davė bendrą vėg-rį, techniką, platesnį akiratį, naujų idėjų kūrybai, supažindino su kitokių medžiagų praktiskais darbais. Tačiau mano darbo stiliaus meno mokykla savo programoje neturi.

— O kaip su darbo sąlygom? Ar jos labai sunkios?

— Nepavydėtinos. Kas mato mane bedirbanti, kartais pasako, kad už tokį atlyginimą negalėtų dirbti. Aš pats prie jų pri-pratau, kuriu jau antrąjį savo darbų tūkstantį. Kiek jų dar li-ko sukurti, nežinau...

— Kiek lig šiol turėjote parodų?

— Įvairiuose Kanados ir Amerikos miestuose buvo surengtos 58 parodos, kurių šešias rodė televizija.

— Kokia jūsų nuomonė apie lietuvių? Ar jie nusimano šioje meno srityje?

— Sakytum, tie, kurie parodas dažniau lanko, daugiau ir nusimano. Nevienas yra pasakęs, kad jį mano darbus reikia ilgiau įsižiūrėti, jeigu nori juos suprasti. Kūrinį pasirinkimas, žinoma, yra skonio reikalas. Man atrodo, procentiniu požiūriu lietuvių meno suvokime stovi augščiau už amerikiečius ir kanadiečius. Yra ir kritikuojančių. Kai kritikuojama nuoširdžiai, iš geros kritikos galima pasimokyti. Blogiau betgi tada, kai kritikuojama pačių darbų nemacių.

Kokios esate nuomonės apie Toronto lietuvių?

— Toronte jau esu turėjęs dvi parodas. Pirmoji buvo sėkminga, antroji — dar sėkmingesnė. Todėl daug vilčių dedu ir į šitą savo trečiąją parodą. Torontas yra gražus miestas, lietuvių jame gerai įsikūrę. Jie vertina mano darbus ir juos perka. Už tai jiems tariau nuoširdų ačiū.

Baigdama pokalbį, neabejoju, kad Toronto lietuvių mokės įvertinti Pr. Baltuonio originalią kūrybą, nes jie yra įpratę prie šlapio kūno. Kai po to grįž-

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

ZURNALAS "LAISKAI LIETUVIAMS", redaguojamas kun. J. Vaišnio, SJ, paskelbė tradicinių tapusių straipsnio konkursą. Straipsnio tema leidžiama pasirinkti konkurso dalyviams, bet ji turi liesti šeimos ar jaunimo klausimus, kad straipsnis būtų tokiems žurnalo skyriams. Galima rašyti ir beletristine forma. Straipsnis turi būti neilgesnis kaip 3.000 žodžių, pasirašytas slapyvardžiu. Atskirame užklijuotame voke lyje reikia pridėti autoriaus pavardę, adresą ir telefoną. Konkursinius straipsnius iki š.m. gruodžio 31 d. siųsti žurnalo redakcijai, 2345 West 56th St., Chicago, Ill. 60636, USA. Vertintojų komisija paskirs penkis mecenatų parūpinus premijas: \$150 — Jolitos ir Vidos Kriaučiūnaitių, \$100 — Birutės Lieponytės, \$75 — Vinco Kuliešiaus, \$50 — Stefanijos Rudokienės ir \$25 — Onos Kuliešienės. Premijas laimėtojam bus įteikti "Laiskų Lietuviams" sidabriniuose sukakties pokilyje Čikagoje, Jaunimo Centre, 1975 m. vasario 23 d.

LIETUVIŲ KALBOS KURSĄ Mičigano universitete Ann Arbor "First Year Lithuanian 104" rudens semestru dėsto Lilė Gražulienė. Jis buvo įvestas 1974 m. žiemos semestru ir turėjo 7 studentus. Kursas turi pilnus akademinius kreditus-uzskaitas ne tik Mičigano, bet ir kituose Detroito srities universitetuose. Detroito lietuviams ypač yra svarbus užskaitų pripažinimas Wayne valstybiniam universitetui. Kursas išlaidas padengia JAV LB švietimo taryba. Kurso pamokos yra antardinio ir ketvirtadienio vakarais 7-9 v. Jas gali lankyti ir kitų artimesnių universitetų studentai. Informacijai teikia Mičigano universiteto R. Europos studijų koordinatore Anita Grinvalds tel. 1-764-0351.

VYTAUTO MAZELIO NUOTRAUKŲ PARODA rugsėjo 7-8 d. d. Niujorke, Kultūros Židinyje, surengs skautams remti komitetas, vadovaujamas A. Mičiullo. Atidaryme žodį tarė ir lankytojus su V. Mazelio menu supažindino dail. V. K. Jonynas. Visus stebino 150 nuotraukų gausa, atstovavusi portreto, gamtos ir reportažo žanrams. Portretų grupė buvo mūsų žymiųjų politikų, visuomenininkų, rašytojų, aktorių veidų, papildytą jaunų mergaičių ir senų žmonių veidais. Gamta atskleidė žiemos vaizdai, ežerai, Niagaros krioklys. Reportažinės nuotraukos atspindėjo dainų šventes, šokių, vestuves, dail. V. K. Jonyno sukurto altorius, žvakides, interjerus, praeivio matomus vaizdus gatvėse. Bene didžiausio dėmesio susilaukė V. Mazelio nufotografuota Kennnebunkporto pranciškonų vienuolyno galinė baltai pilka siena, kuriai vakarinę spalvą suteikė šalia esantis vitražas. Ši nuotrauka atskleidė neeilinį fotografo pastabumą bei įgudimą.

AUSTRALIJOS FILMŲ TEATRAS Sydnejuje su paskaitų serija buvo pasikvietęs "pogrindinių" filmų kūrėjas Adolfas Mekas iš JAV. Kartu su juo Australijoje viešėjo ir jo aktorė žmona Pola Chapelle. Jiedu lankėsi Sydnejuje, Melburne, dalyvavo Pertho filmų festivalyje. Iš spaudos pranešimų paaiškėjo, kad A. Mekas jau yra pradėjęs ruošti filmą apie Australiją "Komedijos drama", kuris atskleis jo asmeninę nuomonę apie šį kraštą. Adolfas ir Jonas Mekai redaguoja Niujorke leidžiamą žurnalą "Film Culture".

BALTIEČIŲ INSTITUTAS SVE-DIJOJE susilaukė naujų įstatų, kuriuos paruošė dr. B. Kalnins, docentas Nyman ir lektorius J. Lingis. Jį siūloma pavadinti Baltiečių institutu Skandinavijoje. Baltiečių instituto vicepirmininkas yra dr. K. Cėginskas, kalbos ir literatūros sekcijos sekretorius — J. Lingis.

DR. KAZYS KEMEŽYS, Australijoje gyvenantis geologas, Kanberos teatro centro galerijoje rugsėjo 13-15 d. d. surengė II tapybos darbų parodą po 10 metų pertraukos. Visi jie buvo atlikti akrilio technika, išskyrus porą piešinių. Dienraščio "The Canberra Times" teigimu, dr. K. Kemežys save laikė "sekmadienio tapytoju", teisinamas tarp abiejų parodų susidariusi 10 metų tarpą. Jis taipgi rašo noveles, yra prisidėjęs prie "Poezijos ir prozos lankytų" įsteigimo 1969 m. Pirmąją savo dailės darbų parodą jis turėjo kartu su J. Janavičiumi 1964 m. Siemetinėje parodoje su savo paveikslais dalyvavo ir jo dukrelė Cecilija, 8 metų amžiaus.

VILNIEČIO KALBININKO A. SABAIAUSKO knyga "Žodžiai atgyja" išleido Pensilvanijos universitetas Filadelfijoje. William Schmalstieg ir Ruth Armentrout išversta knygą angliškai yra pavadinta "Noted Scholars of the Lithuanian Language". Vertimas buvo perrašytas elektrine mašinėle, leidinys atspausdintas ofsetu.

KURSĄ APIE LIETUVIŲ KALBOS TARMES ir senuosius lietuvių kalbos tekstus Stockholmo universiteto rudens semestru skaito lektorius J. Lingis. Universiteto slavų-baltiečių kalbų institutas jį yra prašęs paruošti pilną lietuvių literatūros apžvalgą baltistiką studijuojantiems. Perna jį paruošė senosios lietuvių literatūros apžvalga, kurią labai šiltai sutiko studentai.

OKUPUOTOJ LIETUVOJ

KAUNO MUZIKINIS TEATRAS sezono pradžiai pasirinko leningradiečio kompoz. A. Kolklerio operetės "Lošimas" premjerą, įvykusią rugsėjo 1 d. Spektaklio režisiorius — G. Ansimovas, Maskvos operetės teatro meno vadovas, dirigentas — S. Domarkas, chormeisteris — R. Tilvikas, balemeisteris — A. Kondratavičius, dailininkė — M. Sokolova. Repertuarą papildys pernai paruoštas norvegų kompoz. E. Griego "Peer Gynt", rež. S. Čaikausko ruošiamą vengrų kompoz. P. Abrahamso operetę "Havajų gėlė". Amerikiečiams atstovaus dvi jų kompozitorių operetės — "Hollo, Dolly" ir "Mary Popins", rusams — leningradiečio V. Lebedevo operetė "Mano svajonių tiltas" gamybinio jaunimo tema. Kauniečiai taipgi susilauks ir originalios lietuviškos operetės "Tetulės Emilijos lobis", kurią sukūrė kompoz. V. Telksnys su libretistais Č. Valatka ir G. Astrausku. Kauno muzikinis teatras savo repertuarą kasmet papildė ir operomis. Šį sezoną bus pastatyti retokai operos teatru scenas pasiekiantys G. Bizet "Perly žvejai". Pagrindinį vaidmenį suktiko atlikti Vilniaus operos tenoras Virgilijus Noreika. Šios operos spektakliuose dalyvaus ir Kauno choras, vadovaujamas P. Bingelio.

DAIL. STASIO POVILAČIO grafikos darbų paroda įvyko Alytaus "Dainavos" kino teatre. Jo kūrybai yra būdingos kosminės fantastikos temos, kurias šį kartą atspindėjo 26 cinko graviūros. Lankytojus labiausiai domino "Dvilypė planeta", "2000-tieji metai", "I žvaigždės", "Galaktinių metų ruduo".

LIETUVOS MEDIKŲ LITERATŪRINĖ SVENTĖ šiemet buvo surengta Molėtų kultūros namuose. Jos dalyviai — gydytojai ir pagalbinių medicinos personalo atstovai, literatūrai skiriantys savo laisvalaikis. Žymiausi šios profesijos literatai yra trys gydytojai, priklausančys Rašytojų Sąjungai — V. Sirijos Gira, E. Selesionis ir J. Skliutauskas, daugelio knygų autoriai. Medikų literatūrinės šventės prie šešerius metus pradėjo rengti Ariogalos gydytojai, o dabar jos jau yra tapusios tradiciniais metiniais renginiais. Siemetinėje šventėje pirmuosius prizus už poezijos ir prozos kūrinius laimėjo Stakų sanitarinės-epidemiologinės stoties gydytojo padėjėjas G. Sapetka ir medicinos mokslų kandidatas V. Minius, Lietuvos tuberkuliozės instituto direktoriaus pavaduotojas. Lietuvoj yra apie 100 medikų, rašančių eilėraščių, humoreskas, apsakymus bei kitus kūrinius.

DAIL. LEONARDAS TULEIKIS Vilniaus parodų rūmuose lankytojus supažindino su 101 savo tapybos darbu, sukurtu per pastaruosius 11 metų. Jo mėgstamiausi žanrai — teminis paveikslas, peizažas ir natūrmortas. L. Tuleikis yra vilnietis vidurinėsios kartos tapytojas, mokesis Telšių taikomosios dailės institute, 1963 m. baigęs Vilniaus dailės institutą.

KAUNO CHORAS, vadovaujamas vyr. dirigento P. Bingelio, naująjį sezoną pradėjo gastroliomis Rygoje, dalyvaujant ir vargonininkui B. Vasiliauskui. Vadovo P. Bingelio pranešimu, choro repertuaras bus papildytas kauniečio kompoz. Gedriaus Kuprevičiaus naująja "Ode darbiui". L. Beethoveno Mišiomis "Missa solennis", kurias teks atlikti Maskvoje su šio miesto didžiuoju simfoniniu ir filharmonijos orkestrais. Į planus taipgi yra įtrauktas Lietuvoje įvyksiantis velionies prof. Balio Dvariono kūrinio koncertas.

TELSIŲ KRASTOTYROS MUZEJUS mokslinis bendradarbis V. Valatka archeologiniams kasinėjimams jau yra paskyręs 18 vasarų. Jie jdomiausia ekspediciją jis turėjo šiemet su kraštotyrimais ir moksleiviais Mažeikių rajone, kur buvo tiriamas Zastaučių kaimo milžininkai ant Ventos kranto. Kapinyne, kurio amžius siekia Kristaus laikus, buvo aptikta apie 200 vertingų radinių bei kitos įdomios medžiagos.

BULGARIJOS SOFIJOJE IR PLOVDIVE šį rudenį bus surengtos didelės lietuviškų meninių dirbinių parodos. Lankytojams bus sudaryta proga įsigyti jų rodinus. Vilniuje viešėjo Bulgarijos dailės fondo vadovai parodomis pasirinko gintaro pakušalus, lovatieses, statlėses, medžio skulptūreles, įvairias dėžutes, suvenyrus, meninius odos bei metalo dirbinius. Abi parodas papildys profesinių lietuvių dailininkų gobelenai ir keraminės vazos.

VILNIAUS PARODŲ RŪMUOSE surengta dail. Jono Ceponio tapybos darbų paroda lankytojus žavėjo nerimstamais spalvomis. Jis yra prof. A. Gudaičio mokynys, Vilniaus dailės institutą baigęs 1951 m. ir jau spėjęs surasti savitą jausminį brailą, kuris spalva sulieja žmogaus nuotaiką su gamta. Dail. J. Ceponio kūryboje vyrauja peizažas, atspindėdamas meninių įsiekių kelius. Tarsi vientisas vitražas yra jo 1971 m. drobė "Žvejų uoste", poezija ir pasaka dvelkia Vilniaus senamiesčio vaizdai. Peizažas yra artimos ir žanrinės kompozicijos iš žvejų gyvenimo. Parodoje taipgi buvo nemaža natūrmortų su gėlėmis.

V. Kst.

The Carling Community Arts Foundation

DEDICATED TO CANADA'S MULTICULTURAL TRADITION

Sis Fondas buvo įsteigtas remti bei skatinti puoselėjimui daugiakultūrių tradicijų. Mes teikiame finansinę paramą šiose srityse: liaudies meno, kultūrinės veiklos ir specifiškai etninių programų.

Mes mielai atsiliepiame į prašymus — informacijos ir paramos. Prašome kreiptis šiuo adresu: The General Manager, The Carling Community Arts Foundation, 79 St. Clair Ave. East, Toronto, Ontario, M4T 1M6

CARLING O'KEEFE BREWERIES
Brewers of Black Label, Heidelberg and Red Cap

YONGE MEMORIALS LTD.
2019 YONGE ST., Toronto 7 (tarp Davisville ir Eglinton)
Tel. 487-2147, vakarais 445-8955
Meistriškas darbas, puikūs lietuviški projektai
ESTŲ PAMINKLŲ BENDROVE

PROGRESS

REAL ESTATE LTD.

1072 Bloor St. W. Tel. 534-9286

Perkant ar parduodant nekilnojimą nuosavybę

visada Jums sąžiningai patarnaus

S. JOKUBAITIS

Tel. 534-9286 — namų: 537-2869

LIETUVIO SAVININKO VAISTINĖ

MARGIS DRUG STORE

JOHN V. MARGIS, Phm. B.

408 Roncesvalles Ave. Tel. 535-1944

PRIMA "ONTARIO DRUG BENEFIT" RECEPTUS.

VAISTAI, KOSMETIKOS PREKĖS, IR KT.

NEMOKAMAS PRISTATYMAS I NAMUS

PRISIKĖLIMO PARAPIJOS KREDITO KOOPERATYVAS

999 College St., Toronto, Ont. M6H 1A8 • Tel. 532-3400

AKTYVAI — virš 7 milijonų dolerių

Kasos valandos:	Moka už:
Pirmadieniais 10 - 3	term. indėlius 1 metų.....9½%
Antradieniais 10 - 3	taupomąsias-savings s-tas. 9¼%
Trečiadieniais uždaryta	depozitų-čekių s-tas.....6%
Ketvirtadieniais 10 - 7	
Penktadieniais 10 - 8	Duoda paskolas:
Šeštadieniais 9 - 12	asmenines10½%
Sekmdieniais 9.30 - 1	nekiln. turto10%
	investacines iki12%
Skyrius Anapilyje veikia sekmdieniais nuo 9.30 v.r. iki 1 v.p.p.	

Nemokama visų narių gyvybės drauda pagal santaupų dydį iki \$2,000, asmeninių paskolų, mirties ir invalidumo atvejais — iki \$10,000. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas. • Mūsų tikslas — ne PELNAS, bet sąžiningas PATARNAVIMAS lietuviams.

F. SENKUS REAL ESTATE

1997 Dundas St. W. • Tel. 533-4414

Saugesniai žiemos sezono važinėjimui patikrinkite savo automobilius pas

AUTORITE SALES and SERVICE

Telefonas 531-1305

1536 DUNDAS ST. W.

ir Bloor Autorite Garage, 296 Brock Ave. (tarp Dundas ir College)

Atliekame visus autovežimjų mechaninius pataisymus — priekinių ratų išlyginimą (wheel alignment), ratų išbalansavimą ir kt. Parduodame MICHELIN, B. F. GOODRICH, RADIAL ir kt. padangas. Sąžiningas ir greitas patarnavimas. Savininkas FRANK PETIT

BEST Nuo lošenos iki dangoraižių
VERSLŲ BEI PRAMONĖS PASTATŲ ELEKTROS
IRENGIMAI, PRIEŽIŲ IR KITI DARBAI
ELEKTROS RANGOVAIS

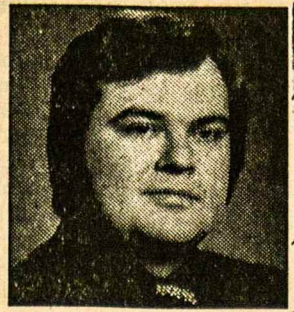
Tel. 489-5425

Petras Prakas

Namų: 920-2501

Visi darbai atliekami GERIAUSIAI

AR TURITE SUNKUMŲ SUPRASTI KĄ REIŠKIA GYVYBĖS DRAUDA?

Klauskite mane apie:

- pajamų mokesčių atskaitas
- pensijų planus
- taupomuosius lankštus
 - invalidumo pajamas
 - nuosavybės draudimą
 - šeimos apsaugą
- studentų draudos fondus mokslui eiti

Juozas Eimis Ramas

Canadian Premier Life

Raštinė: 363-7881

2 Carlton St., suite 714

Namai: 766-5857

STEPHAN'S FURS

406 Roncesvalles Ave. telefonas 536-5936

Parduodami kailiniai apsiaustai ir įvairaus kailio kepurės. Priimami užsakymai. Daromi pataisymai bei persiuvimai.

Norintiem pirkti ar parduoti nekilnojimą nuosavybę su malonumu sąžiningai patarnaus

United Trust Co., 2320 Bloor St. W.
tel. 762-8255 Namų: 535-0513

P. ir T. SERVICE CENTRE garažas

(1862 Mattawa Ave., Mississauga, tel. 279-4371)

Važiuoti į vakarus Dundas St. W. nuo 427 kelio 1 mylia, sukti kairėn prie pirmųjų šviesų (į pietus) Wharton Way, važiuoti Wharton Glen gatve tiesiog į garažą.

• Sąžiningai atliekame visus automobilio mechaninius pataisymus. • Savininkai: A. Paškevičius ir J. Tamošiūnas

SPORTAS

SPORTAS LIETUVOJ

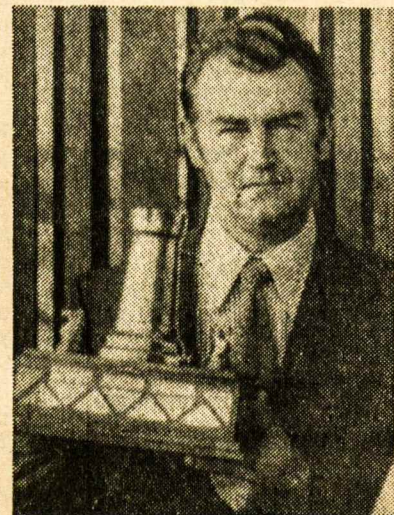
Europos lengvosios atletikos pirmenybėse šiemet dalyvavo tik du Lietuvos lengvatlečiai. Kaip jau žinome, suolininkas į augstį K. Šapka peršoko 2.25 m., tačiau jam atiteko tik antra vieta. N. Sabaitė-Razienė 800 m. bėgime pasiekė pusbaigmį, bet pertempė raumenis ir turėjo pasitraukti iš tolimesnių varžybų.

Pasaulinėse irklavimo pirmenybėse Liucernoje, Šveicarijoje, dalyvavo Vytautas. Dviejų valčių lenktynėse jis laimėjo tik V vietą. Sovietų Sąjungoje pirmenybėse te laimėjo vieną aukso medalį. Pritūko tokių stiprių lietuviškų rankų, kaip Žalgirio aštuonvietės irklautojų, kurių tvirti yriai skynė pergales sovietams.

Vilniaus Žalgirio stadione įvykusias Lietuvos ir Estijos lengvosios atletikos rungtynes laimėjo estai 389,5:385,5. Tačiau šiose rungtynėse buvo pasiekę 3 nauji Lietuvos rekordai. Rima Makauskaitė, tik prieš dvi savaites peržengusi 18 metų ribą, nustatė rutulį 18,40 m. R. Augštuolis 200 m nubėgo per 21,2 (senas rekordas 21,3). Moterų estafetė 4x400 m I vietą laimėjo rekordiniu laiku 3:50,9. Bėgo — L. Simonaitytė, L. Balkauskaitė, V. Petrulytė, L. Purvinskaitė. R. Augštuolis po poros savaičių Baku mieste 200 m nubėgo per 21,0 sek., savo rekordą vėl pagerindamas 0,2.

Baltiečių studentų krepšinio pirmenybėse Vilniuje Lietuvos studentės, nugalėjusios estas 68:53 ir latves 59:53, laimėjo I vietą. Studentai pralaimėjo estams 66:79, bet išsikovoję II vietą, nugalėję latvis 95:78.

Pasaulinėse 41-mosios šaudymo pirmenybėse Šveicarijoje vilnietė Vir-

VINCAS SKABEIKIS — vakarų Vankuverio šachmatų klubo 1974 m. turnyro laimėtojas. Jis neseniai prisiėmė ir vakarų Vankuverio, kur jo žaidimai šachmatais nustebino visus vietinius. Yra laimėjęs perėmimąjį taurę ir tapęs turnyro laimėtoju. V. Skabeikis niekad savo kilmės neslepia, kanadiečių supažindina su Lietuva, jos praeitimi bei kilmę. Jis yra žinomas vakarų Amerikos ir Kanados klubuose kaip geras šachmatininkas ir visur kviečiamas žaisti. Augina sūnų Gerutį, III kuro studentą, ir Kristiną, besirušiančią daktarę. Visa šeima kalba puikiai lietuviškai. Yra Lietuvos Bendruomenės narys, kuris lietuvių bendruomenės ir šachmatuose. Jis yra klubo "Bebras" pirmininkas ir dažnai suorganizuoja žuvautojų iškylą į jūrą. Plataus akiračio lietuviui šachmatininkui visi lietuviai Vankuverioje linki tolimės sėkmės. Dalyvis

ginija Marcinkevičiūtė komandinėse varžybose atstovavo Sovietų Sąjungai, kuri laimėjo III vietą su 263 taškais. Pirmoji vieta teko švedams, antroji lenkams. Abi komandos buvo surinkusios po 266 taškus.

VYČIO ŽINIOS

Golfo seno uždarymo turnyras įvyko Golf Haven aikštyne spalio 5 d. Nors ir pasitaikė gražūs oras, tačiau dalyvių buvo nedaug, o pasekmės buvo silpnokos. Geriausi šio turnyro golfininkai: V. Siminkevičius 87, M. Ignatavičius 88, Alz. Kuolas ir R. Strimaitis po 90, A. Banelis 91, E. Kuchalskis 93, R. Kymantas, A. Supronas ir J. Danaitis po 94. A klasėje I vietą laimėjo V. Siminkevičius, B klasėje — M. Ignatavičius ir C klasėje — E. Kuchalskis. Su išlyginamaisiais smūgiais B klasėje nugalėtoju tapo M. Ignatavičius, C klasėje — L. Radzevičius ir A. Balnis. Arčiausiai vėliavėles vienu smūgiu suvedinuką primetė J. Danaitis, dviem smūgiais — V. Siminkevičius.

Tarpusavio golfininkų turnyras buvo užbaigtas Golf Haven įvykusioms varžyboms, kurias netikėtai laimėjo M. Ignatavičius. Tarpusavio turnyre visą laiką pirmavo E. Kuchalskis, tačiau po kelių paskutinių laimėjimų M. Ignatavičius jį pasivijo ir vienu taškų pralenkė. Galutinė geresnių pasekmių eilė: 1. M. Ignatavičius 23 taškai (dar vienerios rungtynės nesužaistos), 2. E. Kuchalskis 22, 3. A. Balnis 19, 4. J. Žukas ir V. Pulkys po 18, 5. A. Klimas, Z. Radzevičius ir S. Rukša po 15 taškų. Šį turnyrą numatoma užbaigti tradiciniu golfininkų pobūviu. A. S.

AUŠROS ŽINIOS

Klubas jau pradėjo krepšinio treniruotes Priskelimo salėje: jaunučiai D (ligi 12 m.) — pirmadieniais 5.30-7.30 v.v.; jaunučiai C (13-14 m.) — antradieniais 5.30-7.30 v.v.; jaunučiai B (15-16 m.) — pirmadieniais 7.30-9.30 v.v.; jaunučiai A (17-19 m.) — antradieniais 7.30-9.30 v.v. ir trečiadieniais 8 v.v.; vyrai — trečiadienį nuo 8 v.v.; mergaitės — ketvirtadienį 5.30-7.30 v.v.; moterys — ketvirtadienį 7.30-9.30 v.v. Valdyba prašo visus narius įsidėmėti treniručių laiką ir punktualiai jas lankyti. Greitu laiku bus pradėtos sporto teniso treniruotės. — Reikia sportininkų globėjų, kurie sutiktų juos nuvežti į sporto sales ir ten pagloboti, ypač jaunuosius. Kas sutiktų sportininkus globoti ar treniruoti, ar pats norėtų žaisti, prašome paskambinti pirm. Algiiui Nausėdai tel. 743-9042. — Klubo valdyba dėkoja buvusiam Kanados sporto apygardos vadovui O. Kušneraitis ir komiteto nariui V. Biretai už šėkimą vadovavimą per 2,5 metų. Valdyba sveikina klubo išdininę Leoną Baziliauską, sutikusį perimti apygardos vadovo pareigas. V. M.

KANADOS SPORTO APYGARDA

Spalio 6 d. Kanados sporto apygardos pirm. O. Kušneraitis sukvietė visų sporto klubų pirmininkus ir vicepirmininkus. Šiame susirinkime jis padėkojo už jam išreiktą sporto klubų vadovų pasitikėjimą per pastaruosius pastrečių metų ir prašė neminuoti nusiųstus kandidatus į vadovybę. Visų pritarimu buvo pasiūlytas ir išrinktas naujas Kanados sporto apygardos pirm. Leonas Baziliauskas. Buvusi vadovybė sveikina naująjį pirmininką ir linki jam sėkmės. O. Kušneraitis

KANADOS ĮVYKIAI

(Atkelta iš 1-mo psl.)

kių klaidų, kaip 28 milijonų sugedusių kiaušinių sunaikinimas. H. Gray skeptiškai žiūri ir į savo buvusio kolegos J. Turner, finansų ministro, pažadą padidinti maisto bei kitų gaminių produkciją. Gamybos padidėjimas nesustabdys kainų kilimo ir neatneš jį sumažinimo, kol reguliavimas bus paliktas tikrai tiekėjams. "Canadian Press" agentūra šią H. Gray kalbą laiko aštriausia visoje jo politinėje karjeroje, aštresne už tas, kurias jis yra pasakęs kaip ministras vartotojų reikalams. H. Gray teigia, kad jam tebėra nežinoma ateidimo priežastis. Ontario premjeras W. Davis grįžo iš pusę mėnesio trukusios viešnagės Italijoje, kurioj jis buvo nuvykęs su būriu žurnalistų ir Kanados italų. Oficialus šios kelionės tikslas — Ontario parodos atidarymas Bari mieste. Spauda betgi daro išvadą, kad premjerui W. Davis labiau už šią parodą rūpėjo italų kilmės kanadiečių balsai sekančiuose provincinio parlamento rinkimuose. Tokių kanadiečių Ontario provincija turi apie pusę milijono. Premjeras W. Davis pagrindinį savo dėmesį skyrė ne didesniem Italijos miestams, bet neturtingiems miesteliams P. Italijoje ir Sicilijoje, iš kur jo provincija yra susilaukusi daugiausia ateivių. W. Davis taipgi turėjo ir specialią audienciją pasopiežių Paulių VI, nors jis pats nėra katalikas ir savo provincijoje nesutinka duoti lygių teisių katalikiškoms mokykloms su valdinėmis. Spauda teigia, kad premjeras W. Davis šį rudenį planuoja vykti į Izraelį. Pro-

LAKIOS...

(Atkelta iš 5-to psl.)

prie įvairių meno apraiškų. Pas juos kultūrinis gyvenimas virte verda. Jie turi puikius choros, tautinių šokių grupes, pas juos dažnai koncertuoja svečiai iš kitų Kanados bei Amerikos miestų. Parodos rengiamos ne tik savųjų dailininkų, bet ir svečių, kartais atvykstančių net iš labai tolimų kraštų. Jadvygai ir Pranuui Baltuoniams linkiu sėkmės judrioje Toronto lietuvių kolonijoje, kuri daugelį Kanados ir Amerikos lietuvių spindi šviesiu pavyzdžiu.

Ateitininkų žinios

Vyresniuosius moksleivius globoja Gabija Juozapavičiūtė ir Jonas Abromaitis. Gabija eilę metų yra dirbusi su moksleiviais ir buvusi centro valdybos vicepirmininke. Jonas, studijavęs Montrealyje, dabar studijuoja Sv. Augustino seminarijoje Toronte.

Rezervuokite sekmdienį, spalio 27, iškylą. Visi studentai, moksleiviai, jaunučiai ir tėvai kviečiami dalyvauti iškyloj-piknike. Pasportuosieme, pakvėpuosime tyru oru, pavalgysime ir kartu pasidžiaugsime rudens grožiu.

Jaunučių globėjai ruošia tradicinį žygi "Ateičiai" lapkričio 2 d. High Parke. Kviečiami jaunučiai, moksleiviai ir studentai dalyvauti.

Teigiamas apsisprendimas yra svarbiausias dalykas šių dienų jaunimui. Kai praleidžiame ilgąs valandas, diskutuodami savo organizacinius klausimus ir veiklos metodus, dažnai pamirštame, kad kiekvieno asmens laisvas apsisprendimas yra pagrindinis veiksnys.

Religinėje srityje nieko nepadės mokymasis tikėjimo tiesų ar net aklas bažnyčios lankymas sekmdieniais. Reikia laisvo savanoriško apsisprendimo už Kristų ir noro jį arčiau pažinti, pajusti Jo artumą.

Moralinio pobūdžio įsitikinimų perdavimas bus sėkmingas tik tada, kai yra laimimas laisvas apsisprendimas, kai perduodamoji žinia pasiekia jaunuolio sielą.

Tautinis apsisprendimas taip pat yra asmeniškas ir laisvas aktas (dr. J. Girmius). Galima žmogų išmokyti bet kurios kalbos, daugiau dedant pastangų iš šalies, negu jam pačiam. Bet šituo būdu negalima "išmokyti" tautinio apsisprendimo.

Ateitininkų sąjūdžio pagrindinis uždavinys šiuo metu yra (ar turėtų būti) nušviesti apsisprendimo prasmę — brandinti narius teigiamam apsisprendimui.

Susirinkimai spalio 20, sekmdienį: jaun. mergaičių — 2 v. pas sešes, jaun. berniukų — 2 v. ateitininkų kambarį, vyr. moksleivių — 4 v. pas sešes (kviečiami tėvai ir svečiai), studentų — 6 val. ateitininkų kambarį. Į visus susirinkimus kviečiami ir nauji nariai, kurie norėtų įsijungti į ateitininkus.

Skautų veikla

• Mindaugo draugovės draugininkų paskirtas s. v. v. sl. L. Saplys, adjutanto — sl. A. Kalinauskas. Draugovės iškyla — spalio 20 d.
• "Satrijos" tunto "Aušrinės" draugovės draugininke paskirta sl. L. Rusnaitė, adjutante — L. Zenkevičiūtė, globėja — R. Sapočkaitė; "Mirgos" draugininke — sl. Z. Šilninkaitė, adjutante — V. Bumbulytė ir V. Pilipavičiūtė; "Dainos" draugininke — sl. R. Draugelytė, adjutante — V. Turitaitė, globėja — ps. J. Šeškutė.

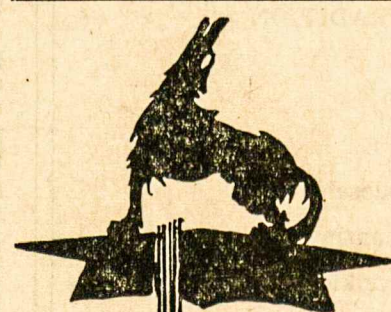
• Į "Mirgos" skautų draugovę pervestos šios jaun. skautės: D. Suškauskaitė, L. Kešytė, A. Sendžikaitė, K. Simkutė, A. Kasperavičiūtė ir A. Sinkevičiūtė.

• "Satrijos" tunto vadijos posėdis — spalio 20 d., 11 val. r., skautų būkle.

• Ročesterio vietininkijos 25 metų sukaktuvinių sueigų uniformuoti dalyvavo "Satrijos" ir "Rambyno" tuntu skautai-tės, šokantieji "Gintare", kuris atliko šventės meninę programą.

• "Dainos" skautų dr-ėvė numato išskylauti Bruce Trail spalio 20 d. Daugiau informacijų teikia draugininkė R. Draugelytė tel. 699-7502.

• Tradicinis tėvų komiteto rengiamas bazaras ir pasilinksminimas — lapkričio 16 d. Priskelimo salėje. Visi kviečiami tą dieną nebūti namie, o su draugais susitikti bazare bei šokiuose ir paremti skautišką veiklą. C. S.

Studentų žinios

TULSK susirinkimas — spalio 29 d., 6 v.v., St. Michael's College patalpose. Tema — "Kongresas". Gabija Juozapavičiūtė kalbės apie Pasaulio Lietuvių Jaunimo Kongresą, kuris įvyks 1975 m. P. Amerikoje.

Studentai dabar turės radijo programą antradieniais 3.30 v.p.p. per CHIN stotį. Ji bus dalis J. R. Simanavičiaus radijo programos. Taip pat pradedama ir televizijos programa per Maclean-Hunter Cable TV, 10 kanala, spalio 21, pirmadienį, 4.30 v.p.p. Ji bus matoma pirmadieniais 4.30 v.p.p., ketvirtadieniais — 7.30 v.v. Norintieji minėtos programose dalyvauti prašomi paskambinti Terezei Jurėnaitė tel. 762-1858.

Elektros rangovas

Atom Electric Co.

Atlieku visus elektros įrengimo darbus • 328 DUPONT ST. • Tel. 923-7194 • Namų 766-8372 Toronto, Ontario

Savininkas A. CEPONIS

6 psl. • Tėviškės Žiburiai • 1974. X. 17 — Nr. 42 (1289)

REAL ESTATE

Kanados, Ontario ir Toronto Real Estate narys

Telefonai: 536-2738 • 536-2664 • 1611 BLOOR St. West

INDIAN RD. — BLOOR, atskiras didžiulis 20 kambarių, 5 butų namas. Metinės pajamos — daugiau kaip \$12,000 ir butas šeimininkui. Garažas su privačiu įvažiavimu. Skubiai parduodamas su visais baldais, atvira skola.

SUNNYSIDE — HIGH PARK, 12 kmbarių, 4 butų modernus mūrinis namas, vandeniu-alyva šildomas. Metinės pajamos — \$7,500. Parduodamas su baldais. Prašoma tik \$61,500.

BLOOR — JANE, vienos šeimos namas, 3 prausyklos, 2 poilsio kambariai rūsyje, lietuviška pirtis (sauna), maudymosi baseinas, viskas naujai įrengta. Savininkas nori skubiai parduoti.

BLOOR — ALHAMBRA, atskiras 11 kambarių mūrinis namas, 5 virtuvės, 4 prausyklos, viskas naujai atremontuota, dvigubas garažas, gilus sklypas, netoli Lietuvių Namų, namas be skolų. Įmokėti apie \$10,000 ar mažiau.

BLOOR — DUNDAS, visai nauji 6 kambarių kvadratinio plano, mūriniai namai, garažai su privačiu įvažiavimu, ramioje gatvėje, netoli Bloor požeminio bei krautuvų. Bus baigti maždaug už 3 mėnesių.

SKUBIAI REIKALINGI NAMAI PARDAVIMUI

AL. GARBENIS

Namų tel. HU 9-1543

P. R. KERBERIS

Namų tel. LE 5-1584

ST. D. GARGIS namų tel. 248-9196

Taupyk ir skolinkis

Pirmutiniame ir didžiausiam

TORONTO LIETUVIŲ

KREDITO KOOPERATYVE

PARAMA

MOKA:

9¼% už 90 dienų term. depozitus

9% už 1 metų term. depozitus

8¼% už taup. sąskaitas

6% už depozitus (čekių sąskaita).

KAPITALAS: \$8,800,000

Asmenines paskolas duodame iki \$5,000 ir mortgicijus iki 75% įkainoto turto. Visų narių gyvybę apdrausta santaupų dydyje, bet nedaugiau \$2,000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki \$5,000.

Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas.

KASOS VALANDOS: kasdien nuo 10 val. iki 3 val. po pietų, išskyrus sekmdienius. Pirmadienį ir penktadienį nuo 10 v. r. iki 8 val. vakaro. Šeštadieniais nuo 9 val. ryto iki 1 val. po pietų (liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta).

BOSTINĖ: Lietuvių Namai — 1573 Bloor Street West, Telefonas 532-8723 • Toronto, Ontario, M6P 1A6

ED. KONDRATAS, siuvėjas

Individualūs užsakymai, pasiūtos eilutės, sportiniai švarkai ir kelnės (slacks) iš šių medžiagų: vilnonių, ožkinės vilnos (mohair), megztinės (double knit), sintetinės medžiagos (Fortrel, Terylene)

1113 Dundas St. W., Tel. 533-5454 Lietuviams daroma NUOLAIDA

A. J. MORKIS Realtor

• Sąžiningas patarnavimas.

• Parūpiname mortgicijus

perkant ar parduodant nekilnojimą nuosavybę bet kuriam rajone.

102 Riverwood Parkway Telefonas

Toronto, Ontario M8Y 4E9 233-5996

YOUNG a. BIGGIN LTD. REALTOR

• 10 pardavimo įstaigų Toronto rojonuose •

Jei planuojate pirkti ar parduoti nekilnojimą

nuosavybę, mielai jums patarnaus

VYT. V. GIRDAUSKAS

Patarnaujame nuosavybių pirkimo bei pardavimo

reikaluose ir MISSISSAUGA apylinkėje

1576 Bloor St. West • Telefonai: Įstaigos: 537-3431

Toronto 165, Ontario • 537-3433

DUFFERIN RADIO AND TV

SALES AND SERVICE

Taisomi televizijos, HI-FI ir radijo aparatai. Parduodamos

lentos ir baterijos. • Pritrys specialistas su ilga praktika.

1000 College St. • LE 1-3074 • Sav. P. Užbals

DANISH CUSTOM FURNITURE

BALDŲ PROJEKTUOTOJAI IR GAMINTOJAI

IS BURMOS MEDŽIO (TEAK FURNISHINGS)

Baldai tiesiog iš įmonės A. JENSEN & SON LIMITED

25 Le Page Court, Downsview, Ontario. — Keele ir Finch

Čikagos lietuvių horizonte

Vladas Ramojus

MUZ. A. JURGUTIS

Rugsėjo pabaigoje į Čikagą atvyko muzikas Aloyzas Jurgutis, praėjusią vasarą pabėgęs iš sovietinės ekskursijos V. Europoje ir paprašęs politinio prieglobsčio Italijoje. Tai palyginti jaunas vyras, gimęs 1939 m. Laukuvoje. Ten jo tėvas buvo vargonininkas. Baigęs gimnaziją, mokėsi J. Gruodžio muzikos mokykloje Kaune ir Vilniaus konservatorijoje, kur 1959-1961 m. dirbo koncertmeisterio darbu šalia studijų. 1963 m. baigęs konservatoriją, išsiūstas į Kazachiją mokytojauti. Ten darbavosi trejus metus. 1966 m. grįžo į Lietuvą ir iki šių metų pavasario dirbo Vilniaus konservatorijos chorinio dirigavimo katedroje vyresniuoju dėstytoju. Šalia tų pareigų iki 1973 m. buvo konservatorijos choro chormeisteris. Tai trumpi biografiniai duomenys žmogaus, užaugusio ir išsimokslinusio jau sovietinėje okupacijoje ir neseniai pasirinkusio laisvę.

GELBĖKIT MANO ŽMONA

Kad muz. A. Jurgutis iš Italijos kuo greičiau galėtų pasiekti JAV, daugiausia pastangų darė BALFas ir ypač cv pirm. M. Rudienė. BALFas ir jo pirmininkės pastangos buvo vaisingos. Muz. A. Jurgutis JAV krantus pasiekė kaip tik tomis dienomis, kai Čikagoje vyko VIII Amerikos lietuvių kongresas. Jame muz. A. Jurgutis buvo viešai pristatytas ir šiltai sutiktas. Spalio 1 d. BALFas centro įstaigoje Čikagoje įvyko plati spaudos konferencija su muz. A. Jurgučiu. Gausiai susirinkusiems spaudos atstovams paskutinysis atvykėlis iš okup. Lietuvos muz. A. Jurgutis buvo pristatytas BALFas cv nario J. Jasiūčio ir cv pirm. M. Rudienės. Atsišaukęs prieš minią spaudos, radijo, BALFas darbuotojų bei visuomenininkų, pirmiausia išskėlė savosios šeimos tragediją, prašydamas padėti gelbėti žmoną ir dukrą. Išvykti visiems kartu nebuvo jokių prosvaisčių. Progai pastatius pasiryžo pasitraukti vienas. Jam tai pavyko. Iš Italijos kelis kartus telefonu kalbėjosi su žmona, likusia Lietuvoje. Iš ten žinios vis blogėjo. Pagaliau žmona buvo priversta "savanoriškai" pasitraukti iš darbo. Kai likusios šeimos padėtis ten pasidarė katastrofiška, žmona Sovietų Sąjungos valdovams parašė atvirą prašymą, jog "esanti lietuvių patriotė ir katalikė, todėl gyventi sovietinėje santvarkoje jai nepakeliamai", ir paprašė vizos išvykti į JAV pas vyrą. Todėl dabar, pasiekęs JAV krantus, muz. A. Jurgutis pasiryžo per visus galimus kanalus ir organizacijas viešai šaukti, kad jo šeima būtų išleista, nes tyliant ją gali ištikti žiauresnės represijos, net kalėjimas. "Išskėlimas į viešumą mano žmonos reikalas tikrai padės ir kartu įvyks pasina į pūvančią Tarybų Sąjungos organizmą", kalbėjo muz. A. Jurgutis.

JO IR TAUTOS NUOTAIKOS

Paklaustas, kokios dabar yra lietuvių tautos nuotaikos, jis aiškiai pabrėžė: "Lietuvių tautos pasaulėžiūra sudarė amžiai, o ne Leninas". Todėl opozicijos reikšmė Lietuva užima pirma vietą visų respublikų tarpe. Tautos slavinimas vyksta, bet ne tokiais primityviomis priemonėmis, ko-

kios buvo vartojamos carų ar Stalino laikais. Dabar slavinimo-rusinio darbas įkinkyti geriausi sovietų psichologai bei kiti mokslininkai, priemonės gal kartais ne taip pastebimos, bet jos gerai apgalvotos ir pavojingos. Visgi lietuvių tauta prieš slavimom-rusinimo bangą atsilaukė ir, muz. A. Jurgučio nuomone, ateityje didelio pavojaus dėl to nesisimato, nes tauta giliai patriotinė. Iš kur gyvoji tauta semiasi stiprybės atsilaukti prieš visus okupacijos pavojus ir išlikti tautiškai gyva? Muz. A. Jurgutis pabrėžė, kad augdamas jis galėjo naudotis gausia savo tėvo biblioteka ir daug ką sužinoti apie nepriklausomos Lietuvos gyvenimą. Giliai įsirdį įstrigus ir nepamirštamai Lietuvos partizanų epochai, susiformavo jo antisovietinė pasaulėžiūra. Tokių pavyzdžių Lietuvoje esą daug. Bet dabar nyksta knygos, blyksta ir žmonių atsiminimai apie nepriklausomos Lietuvos laikus. Dabartiniam jaunimui didelės įtakos turi vieši opoziciniai veiksmai: R. Kalantos susideginimas, retkarčiais Lietuvoje kylančios spontaniškos demonstracijos ir pan. "Jei jaunoji karta nematys opozicijos, kas tada su ja bus? Tokiu atveju lietuvių tauta ateities nebūtų". Antroji atrama tautos gyvybei išlaikyti ir opozicijai prieš okupantus vesti esąs "užsienio lietuvių avangardas, kurių žygiams lietuvių Lietuvoje remiasi ir tiki ateitį..."

BENDRAVIMAS SU TAUTA

Pagal muz. A. Jurgutį, gyvajai tautai namuose nereikia "žiotelių", atvykusių iš laisvojo pasaulio. Jie laukia tokių turistų, kurie nebijotų atvirai (ne okupaciniame režime patalindami) kalbėti apie gyvenimą laisvajame pasaulyje, o sugrįžę iš Lietuvos, drįstų viešai pasakyti ir tiesos žodį apie lietuvių tautos gyvenimą vergijoje. Buvę solistų koncertai JAV ir Kanadoje, muz. A. Jurgučio nuomone, taip pat esąs vienas rusų vykdomojo Lietuvos slavinimo milžiniško aparto ratukas. Bet antra vertus, jis pabrėžė, kad kankurie solistai bei kiti menininkai iš laisvojo pasaulio parvežė tautai ir teisingų informacijų. Klausantis muziko A. Jurgučio nuomonės dėl bendravimo su tauta, man kaip tik prisiminė prof. J. Brazaičio svarstymai, tarti maždaug prieš 8-9 metus Dainavos stovyklavietėje. Tada profesorius pastebėjo, kad bendraujant su pavergta tauta, vyks tam tikra sąskaita: kuri pusė daugiau jų laimės — okupantas ar laisvieji lietuviai. Maždaug tą pačią nuomonę dabar atkartoją ir vienas iš gyvosios lietuvių tautos atstovų — muz. A. Jurgutis. Artimiausiu metu muz. A. Jurgutį norima pristatyti visų lietuvių mokyklų mokiniams, bet jo dabartinis pagrindinis uždavinys — atsiimti Lietuvai likusią šeimą. Jis prašo visus gyvuosius lietuvius jam padėti.

VITALITY

Natūralus maisto, vitaminų, kosmetikos ir įvairių dovanų
KRAUTUVĖ.
3288 Lakeshore Blvd. W.,
Toronto, Ont. • Tel. 259-8364
R. Statulevičius

DRAUDA

Balio Maskeliūno įstaiga

Tel. 251-4864 arba 251-4025 • Namų tel. 277-0814

2483 Lakeshore Blvd. West, Toronto 14, Ontario

VISŲ RŪŠIŲ DRAUDA • 20 METŲ PATIRTIS

• ĮVAIRIŲ DRAUDOS BENDROVIŲ ATSTOVYBĖ •

Lietuviška maisto gaminių krautuvė

PARKSIDE MEAT MARKET

335 Roncesvalles Ave., Tel. 535-1258
TORONTO, ONTARIO

• — UŽSAKYMAI PRIIMAMI TELEFONU — •
• — NEMOKAMAS PRISTATYMAS — •

ĮVAIRUS SIUNTINIAI IR DOVANOS

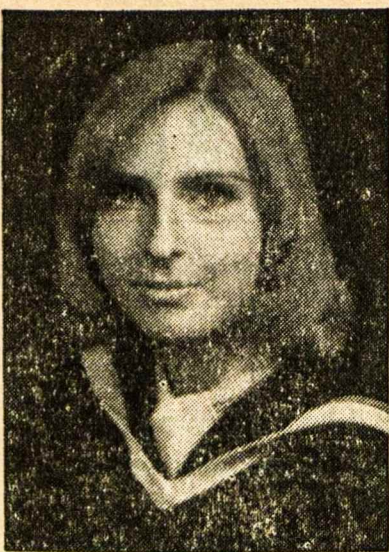
į Lietuvą, Latviją, Estiją, Ukrainą, Sov. Sąjungą
paprastu ir oro paštu.

Dovanos be miltų: Motociklai, skalb. mašinos, televizijos priimtuvai, šaldytuvai ir t.t. Taip pat persiunčiame piniginius pažymėjimus (certificates), už kuriuos gavėjams gali pirkti prekių specialiose krautuvėse. Norint pasiųsti automobilį, prašome pirmą pasiteirauti, nes automobilių skaičius yra ribotas.

Siunčiame Jūsų sudarytus ir apdraustus įvairius siuntinius iki 1934 svarų gyveno svorio. Turime pardavimui įvairių medžiagų ir kitų prekių. Sąžiningai ir greitai patarnaujame.

DARBO VALANDOS: TREČIADIENIAIS — UŽDARYTA. Pirmadieniais, antradieniais, ketvirtadieniais ir penktadieniais — nuo 9 v. ryto iki 7 v. vakaro; šeštadieniais — nuo 9 v. ryto iki 5 v. vakaro.

LIEUVIŲ
ISTAIGA Baltic Exporting Co. TORONTO 3, ONTARIO
Telefonas LE 1-3098 Savininkai A. ir S. KALOZA

AUDRA MARIJA ČESNULYTĖ, Petro ir Angelės Česnulių dukra, baigusi dramos studijas Guelph, Ont., universitete bakalaurs laipsniu. Šiuo metu ji dirba vietiniame teatre kaip scenos administratorė

SKAITYTOJAI PASISAKO

LAISKAS PREMJEJUI

Siunčiu kopiją laiško, rašyto prieš metus (1973. IX. 5) mūsų vadui (Australijos premjerui). Nepatiko ir užgavo mane jo žodžiai šnekanči televizijoje su David Frost, kad pasaulyje nebėra kolonizmo. Mano nuomone, tai buvo pirmas skambutis to, kas dabar įvyko — de jure pripažinimo Baltijos valstybių rusų imperijai. Tada aš buvau vienintelis balsas, o dabar visas choras protestų prabilo. Mes, lietuviai, esame reakcininkai. Reikia akcijos, reakcijos neužtenka, jei norima panašiom idėjom užbėgti už akių.

Štai minėto laiško tekstas (vertimas).

Klausydamas Jūsų pokalbio su David Frost rugpjūčio 18 d. septintajame kanale, negalėjau sutikti su vienu Jūsų pareiškimu. Galimas dalykas, Australijoje yra dar bent milijonas gyventojų, įsikūrusių šiame krašte po II D. karo, kurie taip mano, kaip ir aš... Jūs pareiškėte: "Pasaulyje kolonijų beveik nebeliko. Minėjote Papua — N. Gvinėją, kuri turbūt yra didžiausia iš likusių kolonijų, bet ji taps nepriklausoma gruodį. Aš manau, kad išskyrus P. Afriką, visos kitos yra prancūzų kolonijos. Kitų pasaulyje nebėra."

Jūs labai klystate. Jūs nepaminate didžiausios ir žiauriausios šių dienų kolonijinės galybės, o galbūt ir visų laikų didžiausios. Tuo būdu Jūs nurašėte mažiausiai vienuolika gausių tautų ir palikote jas vergijoje bei naikinimo procese. Jų visų gyventojų skaičius yra dešimt kartų didesnis už Australijos. Jų kultūra ir istorija siekia tūkstančius metų.

Ta kolonijinė galybė yra Rusija, pasivadinusį Sov. Sąjunga. Jos kolonijos yra šios: Ukraina, Lietuva, Latvija, Estija, R. Prūsija, R. Vokietija, Lenkija, Vengrija, Čekoslovakija, Rumunija, Bulgarija. Nesenai įvykę sukilimai Lenkijoje, R. Vokietijoje, Čekoslovakijoje ir Lietuvoje labai aiškiai parodė Rusijos tikslus. Jie nėra vien komunizmo siekimai. Tų šalių darbininkai tyliai ir kartais jėga priešinosi ne kapitalistų priespaudai, bet Rusijos kolonizmui. Jie siekia nepriklausomybės, kuri jiems buvo atimta. Tokios kolonijinės galybės buvimas kaip Rusija neturėtų būti ignoruojamas. Tai liečia gyvenimą toli už savosios geležinės uždangos — sukelia nepasitikejimą tarptautiniuose santykiuose ir įtakoja kiekvienos pasaulio šalies vidaus sąrangą.

Nė viena tauta ir nė vienas individas negali būti tikrai laisvas, kol visos tautos ir individai nėra laisvi. Visi turi turėti laisvę keliauti bei gyventi kur nori, pasirinkti užsiėmimą, ugdyti savo talentus, išreikšti

savo meną bei savo mintis be jokių baimės, kaip ir aš dabar.

Jus gerbiau — L. Urbonas

ŠYPSENOS

Solidarūs lietuviai

Brighton Park, Čikagoje, apylinkės biuletenyje rašoma:

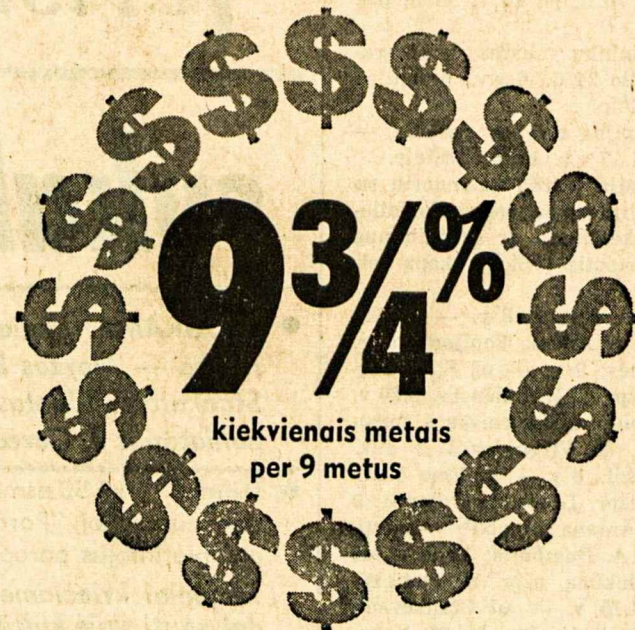
"Vienas mūsų apylinkės valdybos narys gana charakteringai išsireiškė, kad mūsų apylinkės lietuviai yra net per daug draugiški ir nuosirdūs, ir tas jam sunkina solidarumo įnašų rinkimą. Pas apsilankiusį būni nuosirdžiai priimtas ir pavaišintas. Prie aukos ir mokesčio šeiminkas draugiškai prašo paimti dar ir "ant antros kojos", o grįžtant per judrią Kalifornijos gatvę, sako, atsiranda noras pereiti į koją su dainele. Siūlo draugišką pasivašinimą daryti įvairiomis kitomis progomis, o įnašus geriau pasiųsti išdininkui..."

Ir radikalus, ir konservatorius — Pone Ministeri Pirmininke, kokia yra tamstos politinė filosofija? — korespondentas paklausė Benjaminą Disraelį, anuometinį Britanijos ministrį pirmininką. Šis gi atsakė: — Sir, aš esu radikalus, kai reikia naikinti tai, kas nėra teisinga, o konservatorius, kai reikia išlaikyti tai, kas yra teisinga.

Visi patogumai

Buvęs pasaulio bokso čempionas Jack Sharkey (Sarkis-Zukauskas) dabar su žmona Dorothy ramiai gyvena Eppinge, N. H., kuris turi 2,023 gyventojus. Sarkis, kuris yra 70 m. amžiaus, sporto korespondentui pareiškė: "Aš esu sveikas ir turiu čia viską vietoj, ko tik man reikia: daktaras gyvena čia pat kitą gatvės pusę, vaistininkas — čia pat ant kampo, pro langą matyti laidotuvių koplyčia, ir kapinės netoli — toje pačioje gatvėje..." Parinko Pr. Aiš.

BUY NEW CANADA SAVINGS BONDS

kiekvienais metais per 9 metus

• PILNAI GARANTUOTI
KANADOS VYRIAUSYBĖS

• JIE DUODA GERAS PALŪKANAS
METAI PO METŲ

• TUOJ PAT IŠKEIČIAM

UZ ĮMOKĖTĄ SUMĄ SU NUOŠIMČIAIS

FRANK BARAUSKAS Limited
REALTOR

3828 Bloor Street West, Islington, Ontario
231-6226

- Didelis namų pasirinkimas Islington, Mississauga ir užmiesčiuose
- Finansuojame įmokėjimus, sudarome naujus mortgičius
- Perkame ir parduodame mortgičius
- 10 asmenų pasirodę jums patarnauti

"BALTIC" APARTAMENTAI
(CONDOMINIUMS)

506 - 71st Ave., St. Petersburg Beach,
Florida 33706, USA. Tel. 813-360-8766

PARDUODAMI vieno ar dviejų miegamųjų apartamentai — labai gražūs, modernūs, prabangūs, netoli vandens, krautuvų ir susisiekimo. Mažas kompleksas, nedidelės išlaidos išlaidos. Tik suaugusiems (be kambarinių gyvulių). Tarpininkai (brokeriai) pageidaujami. \$24,500 ar daugiau.

PERKI ŠEVIŲ AR OLDSMOBILĮ?

Geriausią kainą gausite tik per

VIC ADAMS (Viktoras Adomavičius)
CHEV - OLDS

courtesy

2749 Lakeshore Blvd.

• Raštinė: 255-9151

• Namai: 767-7820

OKULISTAS

L. LUNSKY, R.O.

M. LUNSKY, O.D., M.S.C.

470 COLLEGE ST. TORONTO

Tel. 921-3924

Darbo valandos 9.30 v.r.—6 v.v.

Dėl priėmimo skambinti telefonu

OKULISTAS

S. BROGOWSKY, O.D.

412 RONCESVALLES AVE.

(Prie Howard Park Ave.)

Kabineto tel. 531-4251

Darbo valandos nuo 10 val. ryto iki 6.30 val. vak.

Šeštadieniais nuo 10 v. ryto iki 4 v. p.p.

Vėlesniu ar kitu laiku tik susitarus telefonu. TREČIADIENIAIS uždaryta.

INSURANCE

Namų — Gyvybės — Automobilių — Komerčiniai

249-2067 WALTER DAUGINIS 249-2883

35 Landron Cres., Weston, Ontario

V. Bačėnas

All Seasons Travel, B.D.

2224 Dundas Street W.,

Toronto, Ontario

M6R 1X3

Visais kelionių reikalais

betkur pasaulyje skambinti

tel. 533-3531

nuo 11 v. r. iki 7 v. v.

Anapilio žinios

— Šį sekmadienį po 11 val. pamaldų įvyksta pirmasis Anapilio patalpos liet. kat. moterų draugijos susirinkimas. Kviečiame taip pat įsijungti į draugiją naujas kat. moteris, kurios parapijos persikėlimo progą įsijungė į parapiją.

— Praėjusią savaitę Sv. Jono liet. kapinės Anapilyje palaidotos a.a. Feliksas Svaplys, 67 m. Vėlonies namie gili užuojauta. Šią savaitę kasami pamatai naujiems paminklams.

— Prašome registruoti vaikus, kurie ateinančių pavasarį eis pirmos Komunijos, iki spalio 27 d.

— Parapijiečiai lankomi Anapilio rajone.

— Praėjusį sekmadienį Springhurst paskutinį kartą šį sezoną atlaikytos pamaldos, kuriose dalyvavo daug tautiečių. Pamaldos baigtos Lietuvos himnu. Kalėdų ir Vėlykų švenčių progą Steineryje bus specialios pamaldos.

— Dėkojame P. Augustinavičiui, "The Quality Cup" įmonės savininkui, už Anapilui pakuotus 5000 puodukų kavai. Dėkojame P. Stovykai už vandens išjungimą stovyklavietėje Springhurst.

— Geriausi sveikinimai Pranui ir Elenai Žuliams, atšventusiems 25 metų vedybinę sukaktį.

— Šį šeštadienį 4 v. p.p. Sv. Kotrynos šventovėje jungtinių pamaldos Tedžio Cornomazo ir Danutės Ramanauskaitės.

— Pamaldos: šį šeštadienį, 7.30 v.r., už a.a. Jokūbą Beinorį; sekmadienį, 10 v.r., už a.a. Ireną Gurevičienę, 11 v. už a.a. Antaniną Mackevičienę.

— Susituokė: Christian Krille ir Konstancija Belickaitė.

"T. Žiburių" 25-rių metų sukakties progą rengiamas specialus numeris. Jis išeis spalio 24 d. Sukaktuvinis banketas su kultūrine-koncertine dalimi bus spalio 27, sekmadienį, 5 v. p.p., Anapilio salėje. Dalyvauti jau pažadėjo visa eilė žymių tautiečių. Rašytojas A. Baronas baigia kurti tai progai humoristikos pluoštą, o žymioji solistė D. Stankaitė atsiuntė jau ir savo koncerto programą. Kvietimai gaunami: "T2" administracijai, abiejose Toronto bankeliuose, Priskėlimo par. spaudos kioske, Parkside Meat Market krautuvėje (335 Roncesvalles) ir pas platintojus visose trijose lietuvių parapijose sekmadieniais po pamaldų.

Svečiai. Lydimas Aug. Senkaus (jo žento dėdės) "T2" lankėsi Pr. Sakalauskas iš Sydnejaus, Australijoje. Jis jau 4 mėnesiai keliauja. Lankėsi Singapūre, Tailandijoje ir įvairiose Europos kraštuose — Lietuvoje, Latvijoje, Sov. Sąjungoje, Švedijoje, Suomijoje, Danijoje, V. Vokietijoje, Olandijoje, Australijoje, Prancūzijoje, Šveicarijoje, Italijoje ir Ispanijoje. Paliko \$15 auką "T. Žiburiams", o p. Senkus sveičiui užsėk "T2" ir sumokėjo savo rėmėjo prenumeratą. Pr. Sakalauskas turi dvi dideles moterų kirpyklas. — Emilis Skeberdis iš Muencheno, lydimas giminaičio Ant. Garkūno, gyv. Dundas, Ont., aplankė "T2" patalpas, susipažino su spaustuvės darbu. Pastarasis paliko \$10 auką spaudai paremti.

Vienintelė KANADOS VALDZIOS REGISTRUOTA NATŪRALUS GYDYMO SVEIKATOS KLİNKA. Įvairūs natūralūs gydymo būdai — masažai, gydymieji judesiai, elektriniai, įvairūs spinduliai, garai. B. NAUJALIS, R.M. N.P. R.N.A. Natūralus gydymo specialistas. 460 Roncesvalles Ave., Toronto 154, Ont. Tel. LE 3-8008.

ISNUOMOJAMAS suaugusiems butas arti Bloor — Dundas sankryžos. Tel. 535-7227.

HIGH PARK RAJONE, pirmame aukšte išnuomojamas be baldų (yra šaldytuvas ir elektrinė virimo krosnis) 3 kambarių ir virtuvės butas. Skambinti tel. 762-8072, po 5 v.v.

JONAS BANYLIS atlieka visus statybos remontus, naujus pristatymus, prausyklų keramikos, sienų ir grindų darbus. Skambinti po 5 v.p.p. telefonu 535-4329.

PER 15% UZDARBIO \$9,600 perka \$11,000 antrą mortgicijų, \$7,500 perka \$8,200 antrą mortgicijų. Skambinti 231-6226 arba 233-3323 FRANK BARAUSKAS LIMITED, REALTOR

FOTOGRAFAUS įvairioms progoms. Skambinti po 7 v.v. B. Tarvydai tel. 534-5615.

BARONESSA Beauty Salon Savininkė Alė Kerberienė 2265 Bloor St. W. kampa Bloor-Durrie gatvių Telefonas 762-4252 Įvairaus stiliaus sušukavimai, pusmetiniai, dažymas, perukai ir t.t. Priėmimas kainos.

PLUMBING and HEATING J. LISAUSKAS, valdžios pripažintas plomberis, atlieka įvairius vamzdžių ir apšildymo darbus. Darbas sąžiningas ir nebrangus. 148 Westminster Ave., Toronto Metro Lic. PH. 136. Tel. 532-5191

MEDUS - reikalingas sveikatai Natūralus, nepasterizuotas Induose ar koriuose. Iš butono: 30 Dewson St., Toronto 4, Ont. Telefonas 534-0563

PARDUODAME LIETUVISKUS sūrus, estiška duoną. Didelis mėsos gaminių pasirinkimas. SUPERIOR SAUSAGE Co. 1004 Dundas St. West, Toronto. Tel. 531-8422

PRISIKĖLIMO PARAPIJOS ŽINIOS — Sveikiname Jurgį ir Charlotte Jeffreys-Juzikus, atšventusius savo 25 m. vedybinę sukaktį.

— Spalio 12 d. palaidotas Feliksas Svaplys. Jo žmonai Gerdai ir artimiesiems reiškiamė nuosirdžia užuojauta. Taip pat nuosirdžia užuojautė G. Sodonienė ir A. Mašalienė, mirus mamytei ir tetai Marijai Minett.

— Parapijos choro repeticija — ketvirtadienį, 7.30 v.v.

— Šį sekmadienį — antroji rinkliava misijom.

— K. L. K. Moterų Priskėlimo par. skyriaus rengiamos uždaro moterų kolektocijos bus lapkričio 22-24 d.d.

— Pirmosios Komunijos ir katechetinės pamokos bei registracija bus spalio 20 d. po 10 v. Mišių pas seses.

— Pensininkų vakaras su programa — spalio 24 d., 6 v.v., parapijos Parodų salėje.

— Parapijos tarybos posėdis — spalio 29 d., 7 v.v., Parodų salėje.

— Parapija leidžia kalendorių su įvairiomis informacijomis. Norintieji įdėti skelbimus ar sveikinimus prašomi kreiptis į St. Prakapą tel. 233-4486.

— Mišios: šeštad., 8 v. — už Antaną Balnį ir Antaną Sapijonį, užpr. T. Balnienės; 9 v. — už Stasį Černiauską, užpr. S. M. Bušinską; 9.20 v. — už Virbūnų ir Laurinskų š. mirurius, užpr. O. Virbūnienės ir dukters; sekmad., 8 v. — už Emą Janušaitienę, užpr. L. Baumgardienės; 9 v. — už Antaną Bumbulį — metinės, užpr. A. Bumbulio; 10 v. — už Stasį Vaitiekūną, užpr. B. Vaitiekūnienės; 11.15 v. — už Stankevičių šeimos mirusius, užpr. M. F. Yoku-bnienės; 7 v.v. — už Simą ir Oną Lesniauskus, užpr. A. Ranonienės.

— Dėkojame St. Jagėlai, St. Dargiui, A. K. Dobilams ir A. J. Pūkams už stambesnę auką parapijai.

— Pakrikstytos dvygnukės dukterys Cathleen Ann ir Christine Marie Grant ir Danutės Bonner.

Lietuvių Namų žinios — Spalio 13 d. Hamiltono "Aukuras" suvaidino A. Kairio veikla "Žmogus ir tiltas". Atsilankė arti 300 asmenų. Po vaidinimo LN moterų būrelis pavašino visus atsilankiusius kava ir pyragais.

— Praėjusio sekmadienio Padėkos dienos popietėje atsilankė per 150 asmenų valgyti tradicinio Padėkos dienos patiekalo — kalakuto.

— Pr. penktadienio bingė dalyvavo 1040 asmenų. Visos savaitės atsilankiusių vidurkis buvo apie 900 asmenų.

— Pradinis scenos įrengimo darbus atlieka O. Delkus.

— Šią savaitę pradėdami dekoravimo darbai "Gedimino pilies" menės pagal archit. dr. A. Kulpos projektą. Visus darbus vykdo Petras Imbrasas. Meninį istorinį montazą ruošia "Aukuras", rež. E. Kudabienė, siuvinami aktoriams drabužiai. Stalių rezervavimu rūpinasi P. Jankaitienė, tel. 767-8711. Pakviesta daug kanadiečių svečių.

— 1975 m. vasario 23 d. "Aukuro" 25 m. darbo sukakties progą LN bus suvaidintas 4 v. dramų veiklas-premijera "Tėvų kaltė", parašytas E. Butrimo.

Vyt. Turūtis, įsijungęs į Toronto skautų veiklą, iš "Gintaro" ansamblio vadovų pasitraukė. "Gintaras" nuosirdžiai dėkoja jam už darbą, pastangas įtraukti kuo daugiau lietuviško jaunimo į organizuotą veiklą ir linki sėkmės skautiškoji veikloje.

Kanados Lietuvių Fondas, skirstydamas š.m. pilną kultūrinės reikalams, po \$100 pakyrė ir abiem savaitraščiams — "T. Žiburiams" ir "N. Lietuvių".

Vyt. Kudžma, vyr., ir Vyt. Kudžma, jn., abu montrealiečiai, aplankė Toronto gyvenančius gimes, apžiūrėjo Anapilio sodybą ir dalyvavo sekmadienio pamaldose.

Maloniai kviečiame atsilankyti į Toronto Sporto Klubu VYTIS

RUDENS ŠOKIU VAKARA

PROGRAMĄ atliks sol. V. Verikaitis. Akompaniatorius muz. J. Govėdos. Šokiams gros A. Kaminsko orkestras. Laimingieji įėjimo pakvietimai premijuojami.

Pradžią 6.30 valandą vakaro.

Įėjimas \$3.50, jaunimui ir pensininkams \$1.75.

1974 m. spalio 26, šeštadienį, Lietuvių Namų didžiojoje salėje.

Rengėjai

"Tėviškės Žiburių" 25 metų

sukakties VAKARAS

• PROGRAMA: oficialioji dalis, vakarienė, humoristika — Aloyzas Baronas, koncertas — sol. D. Stankaitė, (duetas su sol. V. Verikaitiu), akompaniatorius J. Govėdas.

• Įėjimas — \$7.50 asmeniui. Kvietimai gaunami: "T2" administracijai, "Paramos" ir Priskėlimo bankeliuose, pas platintojus parapijose po pamaldų.

Maloniai kviečiame visus tautiečius ir tautietes dalyvauti šioje kultūrinėje šventėje — RENGĖJAI

SPALIO 27, sekmadienį, 5 valandą p. p., ANAPILIO salėje

Prano Baltunio šakninių

skulptūrų parodos atidarymas įvyks spalio 19, šeštadienį, 4 v. p.p. Priskėlimo par. Parodų salėje. Visus maloniai kviečiame atsilankyti. (Kvietimai į parodos atidarymą nebus siuntinėjami).

Artėja Kalėdos, o kartu ir rūpesčiai — dovanų pirkimas. Čia bus puiki progą nusipirkti sau ir draugams gražių dovanų. Nepraleiskime šios geros progos. Laukiam visų!

Rengėjos: KLMK-JMS centro valdyba

KLB Toronto apylinkės tarybos posėdis — spalio 20, sekmadienį, 6 v.v. (ne 4 v.p.p., kaip buvo skelbta anksčiau), L. Namuose. Visi rinktieji tarybos nariai ir organizacijų atstovai prašomi dalyvauti.

KLK Moterų Dr-jos Lietuvos Kankinių parapijos skyriaus visuotinis narių susirinkimas šaukiamas spalio 20, sekmadienį, po 11 v. Mišių, mažojo Anapilio salėje. Mielos narės, nuosirdžiai prašome dalyvauti. Nuo jūsų gerų norų priklausys sklandus skyriaus veikimas. Taip pat maloniai kviečiamos viešnios. Tikimės, kad jos įsijungs į šią garbingą organizaciją. Prieš 25 metus Toronto atsteigta ši kilni savo idealais draugija nemažai pasidarbavo šalpoje, spaudos rėmėme, jaunimo parengimuose ir įvairiuose socialiniuose reikaluose. Tikimės, kad atsikėlusios ir naują vietovę, būsimę taip pat naudingos ir pareigingos, kaip praityje.

Tautinių šokių grupės "Atžalynas" visuotinis tėvų susirinkimas įvyks spalio 20, sekmadienį, 6 v. v. L. Namų patalpose. Tėvų komitetas maloniai kviečia visus tėvus, kurių vaikai priklauso šiam vienietui, būtinai dalyvauti. Susirinkime bus sprendžiami bei diskutuojami aktualūs reikalai bei renkamas naujas komitetas.

Madų parodoje, kurią rengia K.L.K. Moterų Dr-jos Priskėlimo par. skyrius spalio 20 d., 4 v.p.p., didžiojoje parapijos salėje, bus demonstruojami Ellen Peterson madų ir stilizavimo mokyklos drabužių modelių bei kailiai. Šią mokyklą lanko ir lietuvaitės. E. Peterson yra pasižymėjusi madų pasaulyje ir už savo sukurtytą drabužių modelių laimėjusi premiją. Parodos pranešėja bus mokyklos atstovė D. Dalindaitė, komentatorė — I. Meiklejohn, akompaniatorė — D. Garbalauskienė, grimoitoja — D. Dalindaitė ir Vicky Sandin, modeliuotoja — D. Dalindaitė, K. Imbrasaitė, R. Krasauskaitė. Parodos dalyvės bus pavaišintos kavute su skaniais pyragais ir turės progos išbandyti savo laimę turtingoje loterijoje.

Salpos grupės "Daina" susirinkimas įvyks spalio 27 d., 3 v.p.p., pas J. Kulikauskienę, 32 Statler Ave., Islington. Tel. BE 3-9692. Visos narės ir viešnios maloniai kviečiamos atsilankyti.

S. Amerikos Liet. Studentų suvažiavimas įvyks Toronto Royal York viešbutyje lapkričio 28-30 dienomis. Platesnis pranešimas bus sekančiame "T2" nr.

Maloniai kviečiame atsilankyti į

madų PARODA, kuri įvyks SPALIO 20 d., 4 v. p. p., didžiojoje Priskėlimo parapijos salėje.

• Programoje: Ellen Peterson's madų ir stilizavimo mokyklos drabužių modelių demonstravimas.
• Vaišės — kava ir pyragai. • Turtinga loterija.
• Įėjimas — \$3, studentams ir pensininkams — \$2.

K.L.K. Moterų Dr-jos Priskėlimo parapijos skyrius

L. Namų moterų būrelis lapkričio 9 d. 6.30 v. v., ruošia iškilmingą "Gedimino pilies" menės atidarymą — istorinį montazą ir puotą. Bilietus jau galima įsigyti "Paramos" bankelyje ir pas v-bos narę Petrą Jankaitienę tel. 767-8711. Kaina \$10 suaugusiems, \$5 studentams.

Filmas. Lapkričio 10, sekmadienį, 5 v. p. p., L. Namuose bus rodomas spalvotas garsinis filmas "Vėžio ir širdies ligos". Aiškina ir filmą rodys svečias iš Klevelando dr. K. Pautienas. Visuomenė kviečiama atsilankyti. Įėjimas nemokamas. Filmo rodymą organizuoja Toronto VI. Pūtvio šaulių kuopa. Prieš tai, 2.30 valandą p.p., įvyks šaulių kuopos susirinkimas. Kuopos nariams dalyvavimas būtinas. Bus įdomių pranešimų. Inf.

"Gintaro" ansamblio spalio 5 d. koncertavo Ročesteryje lietuvių skautų 25 metų įsikūrimo sukakties minėjime. Gintariečiai stebėjosi gėra organizacija, gausiomis vaišėmis ir k-to pirm. p. Tamošiūno nuosirdžia globa. Rugsėjo pabaigoje "Gintaro" oktetas dainavo per McLean & Hunter TV Cable 10 stočių. Gaila, kad šioji stotis nevisame Toronto matoma. Po koncerto televizijos stoties komentatorius pasikalbėjo su oktetu vadove Garbalauskiene apie oktetą veiklą ir išvykas.

Nauja televizijos programa vardu "Heritage" pradėta transliuoti spalio 15 d., 9 v. v. — 10 v. v., per CTV. Joje kreipiamas specialus dėmesys į tautines Kanados grupes, prisidėjusias prie krašto augimo. Pavaizduojant jų gyvenimą, pradėdama nuo kilmes krašto. Spalio 15 d. laida buvo skirta japonams. Sekančios laidos numatytos italams, airiams, vokiečiams, anglams ir ukrainiečiams. Programos vedėjas — rašytojas, žurnalistas, profesorius, buvęs "Saturday Night" žurnalo redaktorius Arnold Edinborough. Jo talkininkai — pranešėjas Jon Granik, režisiorius — Larry Hertzog. Šią programą finansuoja "Xerox" bendrovė. Ir lietuviams vertėtų šią programą susidomėti bei užmegzti ryšius.

Kun. L. Kemėšis, klebonaujas kanadiečių parapijoje Thessalon, Ont., 3 savaites gydėsi Londono un-to liginėje. Grįždamas į savo parapiją, jis buvo sustojęs Toronte. Šiuo metu jam parapijos darbe talkina brolis kun. Laurynas Kemėšis, atvykęs iš Australijos.

Latviai katalikai spalio 12-13 savaitgalį šventė savo 25 metų įsikūrimo sukaktį. Ta progą buvo surengtas Kanados latvių katalikų suvažiavimas Toronte. Mišias Priskėlimo šventovėje koncelebravo 7 latvių kunigai. Beveik visi jie moka lietuviškai. Kanados L. Katalikų Centro vardu latvius sukakties progą pasveikino jo vicepirm. kun. Aug. Simanavičius, OFM.

Persikėlimo progą "T. Žiburiams" aukko \$10: Ant. Garkūnas; \$6: Alb. Krakaitis; \$5: Aug. Langas. "T2" 25-čio minėjimo progą gauta \$25 auksa iš p.p. A. Paškevičių Otavioje, \$10 iš V. Matulaičio. Nuosirdus ačiū visiems rėmėjams.

"The Toronto Sun" XI 1 išspausdino A. J. Venslovaio laišką, liečiantį megejišką kiaušinių prekybos agentūros CE-MA laikyseną. Esą toks monopolis yra žalingas kraštui. Gerai, kad padažnėjo lietuvių laisakai spaudoje. Juose reikėtų įvairiomis progom kelti pavergtos Lietuvos klausimą.

Dr. J. Urbaitis spalio 15 d. išvyko atostogų, grįš spalio 28 d. Tomis dienomis jo kabinetas bus uždarytas.

Inž. A. Bulota su šeima iš Montrealio persikėlė į Mississauga ir apsigyveno netoli darbovietės.

Vilniaus Krašto Lietuvių Sąjungos Toronto skyrius spalio 9 (Vilniaus netekimo diena) paminiu rugsėjo 29 radio programoje "Tėvynės prisiminimai". Šalia atitinkamų giesmių bei dainų žodį tarė Stepas Vankas. Maironio eilėraštį "Vilnius" deklamavo to vardo paviljono karalaitė Kristina Imbrasaitė. Spalio 3 d. Vilniaus minėjimas buvo surengtas Hamiltone Vilniaus Krašto Liet. S-gos krašto valdybos ir vietinės F. Fondo atstovybės pastangomis (tuo papildomas renginio aprašymas šio "T2" nr. 4 psl.). Scena buvo papuošta Stepo Setkaus tapytu paveikslu, vaizduojančiu Gedimino pilį ir staugantį vilką. Šventės progą Kanadoje gyvenę vilniečiai turėjo pasitarimą Hamiltono Jaunimo Centre. Buvo iškelta naujų sumanymų, kurie perduoti centro valdybai Detroito. S.V.

"Karavanas" — metinės tautybų savaitė 1974 m. buvo sėkminga, tačiau rengėjų centras turėjo \$18.069 nuostolio. Miesto taryba davė \$35.000 ir pažadėjo galbūt skirti dar \$15.000.

MONTREAL

Šiaudinukų meno kursams vadovauti atvyksta Ursulė Astrienė iš Grand Rapids, Mich. Kursai bus spalio 18, penktadienį, 7-10 v.v., spalio 19, šeštadienį, 9.30 v.r. — 4.30 v.p.p., Aušros Vartų par. salėje. Visi ir visos kviečiami dalyvauti. Papuoškim savo Kalėdų eglutės tradiciniais papuošalais! Daugiau informacijų norintieji skambinkit Audrai Žurkevičiūtei tel. 639-5898.

Kalėdinį eglučių parodą, rengiama Montrealio meno muzėjaus, bus Place Bonaventure lapkričio 21 — sausio 6 d. Tai bus gera progą parodyti mūsų šiaudinukų originalumą šalia kitų etninių grupių.

Etninių grupių mugė rengiama lapkričio 16-17 d.d. Show Mart salėje. Etninės grupės demonstruos ir pardavinės savo valgius, demonstruos tautodailę, šokius, dainas ir pan. Montrealio lietuviams atstovaus "Vai-vorykštės" projekto dalyvės, bet bus prašoma visų montrealiečių tautos.

Dail. A. Tamošaitis žada paruošti visą eilę idomų projektų medžio dirbiniais. Tikimasi, kad tai sudomins berniukus ir paaugusius jaunuolius. Visos ir visi, kam idomu pažinti mūsų tautodailę, kviečiami rinktis kiekvieną trečiadienį AV klebonijos ir parapijos patalpose 7.30 v.v. — 10.30 v.v. Visa tai yra

lyg ir tęsinys sėkmingojo "Vai-vorykštės" projekto. Kor.

Arūnas Ališauskas (John Hopkins un-to doktorantas) spalio 4-5 d.d. Notre Dame universitete skaitė paskaitas tema "Tautinė, religinė ir kultūrinė lietuvių veikla Amerikoje". Arūną paskaitoms pakvietė Notre Dame un-to istorijos fakulteto dekanas.

Arūnas Staškevičius, anglų kalbos ir literatūros lektorius St. John vy-tovės kariuomenės bazėje, išvyko atostogų į Europą. Daugiausia laiko žada praleisti Anglijoje ir Airijoje.

Irena Lukoševičienė, aktyvi mūsų kolonijos veikėja, giminių ir artimųjų bičiulių tarpe atšventė savo 50-tąjį gimtadienį.

Jau artėja AV parapijos metinė vakarienė. Laukiama laimikių mažajai loterijai. Neatidėliojant prašoma gražinti didžiosios loterijos bilietų sakneles. Lapkričio 9 d. jau netoli. Visi parapijiečiai ir jų draugai tą dieną laukiami AV parapijos salėje.

Kun. J. Venckus, mokslo ir studijų žmogus, keliom savaitėm atvyksta poilsio į Montrealį. Jei visuomenė norėtų jį išgirsti, jis yra pasirošęs skaityti paskaitą bei pateikti įvairių mokslinių žinių.

Petras ir Julija Žukauskai spalio 5 d. atšventė savo 25 m. vedybinę sukaktį. Gražioje p.p. Makauskų rezidencijoje, Petro ir Julijos vaikų iniciatyva, sukaktuviniams buvo surušta staigmena. Sukaktuviniams buvo duona, druska ir vynu sutiko M. Gečienė — Julijos mama ir J. Žukauskas — Petro tėvas. Vaisių stalą palaimino ir tai progai turiną kalbą pasakė kun. Kubilius, iš Lietuvos laikų Julijos tėvų Gečių bičiulis. Ta progą jis įteikė sukaktuviniams dovaną — Sv. Raštą. Pagerbime dalyvavo giminės ir gražūs būrys artimų bičiulių ir choristų, nes Petras yra ilgametis AV choro narys. Sukaktuviniams įteikta prisiminimui sidabrinė dovana.

Laurentijų kalnuose, netoli St. Jovite, rugsėjo 17-12 d.d. įvyko Kanados kredito unių vadovų konferencija, kurioje dalyvavo 11 atstovų ir 126 svečiai. Mūsų "Litui" atstovavo pirm. J. Bernotas, vedėjas Pr. Rudinskas su žmona ir buhalterė Regina Staškevičiūtė. A. A.

Sv. Onos Dr-jos spalio 20 d. po 11 v. pamaldų ruošia par. salėje bendrus pietus. Jaunasis Mickus ir kun. J. Venckus, SJ, rodys skaidres.

Kodėl ir kam reikalingas savarankiškas apdraudos agentas?

ADAMONIS Insurance Agency Inc.

ATSTOVAUJA:

Royal-Western Insurance Group
Prudential Assurance Company Ltd.
General Security Insurance Co. of Canada
Zurich Insurance Company

Dažnai sutinkame klientų, kuriems nevisada, neviskas draudų srityje lengvai sprendžiasi

Būna problemų: gauti draudą, gauti tinkamą draudą ir tai prieinama kaina

Tik savarankiškas apdraudos agentas, atstovaudamas eilei draudimo bendrovių, gali visas problemas išspręsti

VISŲ RUSIŲ APDRAUDA! Tel. 722-3545

MONTREAL ENTERPRISES Reg'd.

DRAUDIMO AGENTŪRA TEL. 727-3120

6695 — 35th Avenue, Montreal 409 Namų 376-3781

Albertas NORKELIŪNAS, B.A. C.S.C., I.B.

Komercinio, privataus turto, automobilų, atsakomybės, gyvybės draudimas

"LITAS" ADRESAS: 1465 DE SEVE STREET MONTREAL QUE., H4E 2A8. TEL. 766-5827

MOKA UŽ:	DUODA PASKOLAS:
Einamasis s-tas ————— 6.0%	Asmeninės ————— 11.5%
Taupomasis s-tas ————— 8.75%	Nekiln. turto ————— 11.0%
Term. ind. 1 m. ————— 10.0%	Cėkių kredito ————— 12.0%
Trumpalaikius indėlius	Investicines nuo ————— 11.5%
įvairuojančiomis palūkanomis.	

Ivairi nemokama gyvybės apdraudą iki \$2,000 už taup. s-tos sumas. Nemok: gyvybės apdr. iki \$10,000 už paskolos sumą.

Kooperatinė namų (iki 4 butų) ir namų inventoriaus apdrauda. Kreiptis: Gil Constantini, C.I.B., Quebec Credit Union League, 17 Ronald Drive, Montreal West 263. Tel. 487-5820.

KASOS VALANDOS 1465 De Seve St., pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais nuo 9 iki 3 v.; ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 12 iki 8 v.; sekmadieniais nuo 10.45 iki